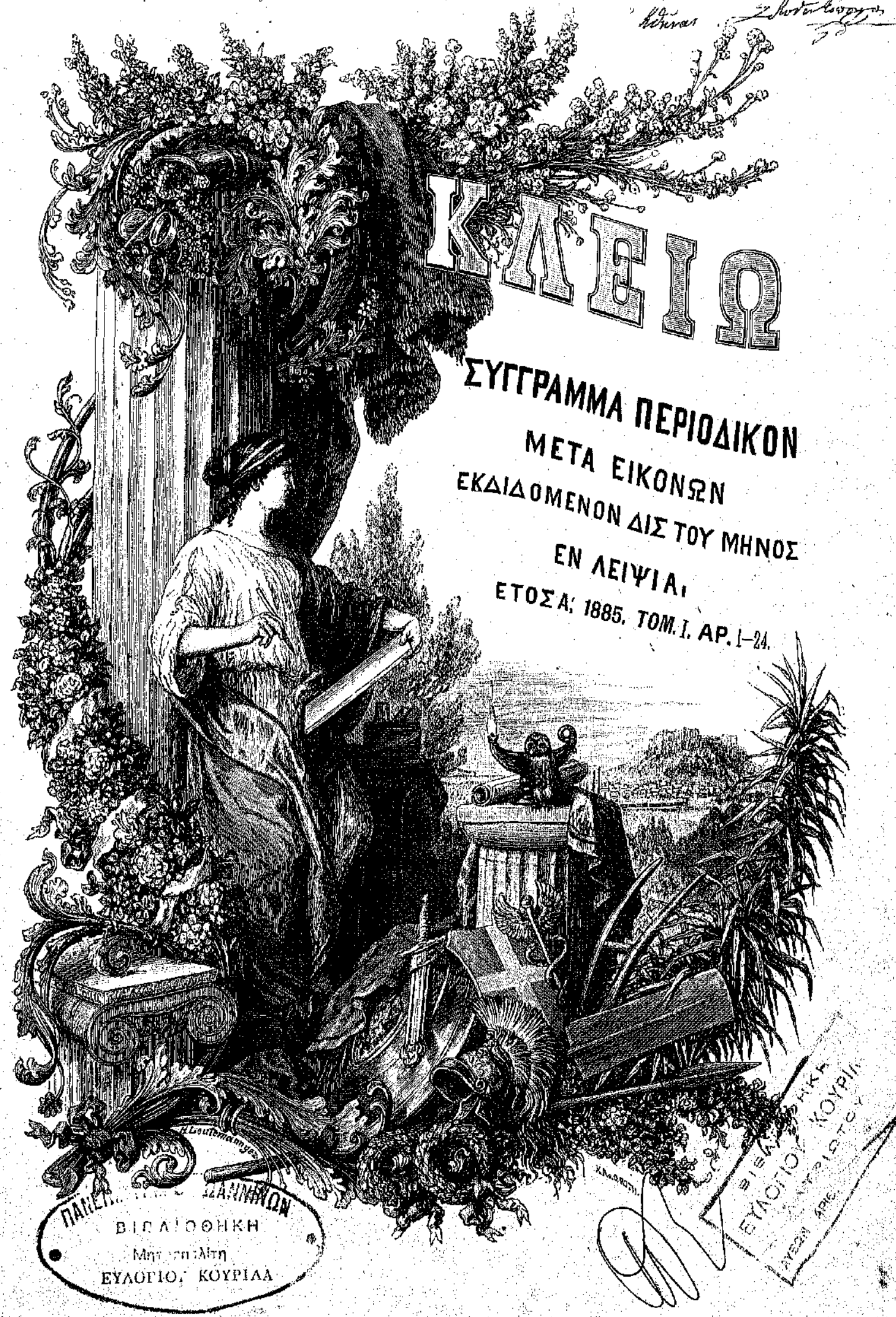

Εὐχαριστοῦντας ἡμεῖς

Ἀπρ. εἰς. 132871

ἡμεῖς

ΚΛΕΙΩ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ

ΕΤΟΣ Α. 1885. ΤΟΜ. Ι. ΑΡ. 1-24.

ΠΑΡΕΛΛΗΛΗΛΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΥ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
1885 ΑΡ.

ΑΡΙΘΜ. 6. Συναγωγή, άρχοντιν από 1. Γαλουαρίου Ιωάννου Κεως, Ιερούς μύθων και προλήψεων: ΕΤΟΣ Α'. Τόμος Α'. Πανταχού φυτόκ. 20 ή μικρ. 10. τη 15/27, Μαρτίου 1885.

ΛΟΡΔΟΣ ΟΥΟΛΣΕΛΕΨ ΚΑΙ ΜΑΧΔΗΣ.

Ἀνόμενοι τὴν ἀποστολὴν, τὸ ὄψος καὶ τὸ χρῶμα | δὶον πρὸς σωτηρίαν τοῦ στρατηγοῦ Γόρδανος ἐμπαικώθησαν, συναντῶνται μετ' οὐ πολὺ ἐν τῇ ἀφρικανικῇ ἐρήμῳ οἱ δύο | πρὶν ἢ ἀνατελῇ τῷ περιφανῇ νικητῇ τοῦ Τελλεκεμπήρ ἢ

ἀντίπαλοι, οὐχὶ βέβαια ἀπροόπτως, μετὰ τοὺς μακροὺς ἐλιγ- | πρὸς τὸ Σουδάν στρατεία, πολλὰ καὶ δυσχερεστέροι νῦν κα-
μοὺς διστακτικῆς καὶ διαμελλούσης ἐν Λονδίῳ πολιτικῆς. | θισταμένη.
Ἀτελεύτητοι δοκιμαὶ καὶ μελέται πλείστον στρατηγικῶν σχε- | "Ὅτε κατὰ τὸ 1867 οἱ Ἴνδοι τοῦ Καναδάς ἀνέβησαν
κλήμα. ΤΟΜΟΣ Α'. | 11

ἐντόνως ὑποταγὴν τῇ αὐτοῦ ἀγγλικῇ ἐκκυριαρχίᾳ, ὃ τότε ἀπλῶς συνταγματάρχης λόρδος ἐπὶ κεφαλῇς ὀλιγίστων ἀνδρῶν θυμωσάμενος διεξήγαγε τὴν τῶν ταραχῶν τιμωρίαν δι' ὅντως πρωτοτύπου στρατηγικῆς. Διὰ τεσσάρων καὶ ἑκτῶ διαφόρων διέσεων ἕνεκα τῶν ἀποτόμων παρακάμψαν τοῦ ρεύματος, εἰς χεῖμαρρον καταπίπτοντες ἡ ἀβαυδῆς πλοῦς αὐτὰ καὶ διαβρέχοντες, τὰ πλοῦς ὑπερνωτικῆς κατέλαβεν ἀπροσδοκῆτως τοὺς ἀντάρτας, ὀλίγους ἐξ αὐτῶν κατ' ἐκλογὴν ἐπιτυχῇ ἀπαγαγόν. Γεννηθεὶς ἐν Δουβλίῳ τῷ 1833, εὐσεβεστὴς μόλις ἤρξατο τοῦ στρατιωτικοῦ αὐτοῦ σταδίου λαβὼν μέρος ἐν ταῖς συμπλοκαῖς τοῦ Πικμάχ καὶ διακριθεὶς ἐν τῇ κριμαϊκῇ πολέμῳ καὶ βραδύτερον ἐν ταῖς Ἀνατολικαῖς Ἰνδίας ἐν Κίνα.

Κατὰ τὴν εἰς Κανναδὴν ἐκείνην ἐκστρατείαν ἔτυχε τοῦ ἀξιωματικῆς στρατηγοῦ, κατὰ δὲ τὸ 1873 ἀνέλαβε τὴν κατὰ τῶν Ἀσσαντῶν στρατιωτικὴν πορείαν καὶ μετὰ παρθέλυσιν μόλις ἐξ μηνῶν ἐξεπαινήθη τὴν πρωτεύουσιν αὐτῶν Κουμάσαι καὶ ὑπέταξε τὸν βασιλέα Καλακίλιν. Μέχρι τοῦ 1878, ὅτε ἀνετῆθ' αὐτῷ ἡ διοίκησις τῆς Κύπρου, παρεκλήθη ἐν τῇ συμβουλίᾳ τοῦ ἀντιβασιλέως τῶν Ἰνδιῶν, ἀλλ' ὃ εὐγενὴς στρατιώτης κατετίβητο εἰς τὰ διοικητικὰ ταῦτα ἀξιώματα, ἐπιρεσθεὶς ἀνακθεῖν εἰς πολυμικὰ ἐγχειρήματα καὶ στρατιωτικὰς ἀναδιοργανώσεις, ἀποκαλύπτως δ' ἀπαφάνιστο ὅτι τὰ ἀγγλικά σύμματα δυσχερῶς δύνανται νὰ διεαγάγῃσι δραστηρίους ἐν πολέμοις ἐπιχειρήσεις, ὡς τοῦτο ἀπέδειξαν αἱ μεταρρυθμιστικαὶ αὐτοῦ προσπάθειαι ὑπὲρ τῶν κατὰ ξηρὰν δυνάμεων μέχρι τῆς πρώτης εἰς Αἴγυπτον στρατείας. Ἐν τῇ πεπονήσει ταύτῃ, ὃ φιλόπατρις στρατηγὸς συγκατετέθειν ν' ἀναλάβῃ, καίπερ πάσχον τὴν ὕγιαν, τὴν κατατρόπωνσιν τοῦ Ἀραβῆ, ἀπαρκοῦντος νῦν καὶ ἰδιωτεύοντος ἐν Κεϋλάνη χάρις εἰς τὴν εὐχολοσίαν Ἀγγλῶν διατηγέσθαι. Ὅτε πάλιν ἐπέστη ἡ ὅρα νὰ σωθῇ τὸ Σουδὰν ἀπὸ τῶν προφητικῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Μαχδῆ, ἀπάντων αἱ ἐφελκυστικαὶ ἐστράφησαν πρὸς τὸν γενναῖον στρατηλάτην, διότι τὸ ἔργον ἀπῆτει σὺν τῇ στρατιωτικῇ εὐφυίᾳ καὶ ἄλλῃ τινὶ στρατηγικῇ περιουσίᾳ καὶ τῶν πραγμάτων γνώσει. Οἱ ἐχθροὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἔχουσι τὸ πλεονέκτημα ν' ἀπέχῃσι πολὺ μακρὰν τῆς παρῆλτος καὶ τὸ ὕψος τοῦ Νεῖλου ταῖος ἀνάγκη διὰ ναυτικῆς ἔμψας καὶ πεζῆς προελάσεως νὰ κυριευθῇ. Κατὰ τὸ ἀρχικὸν σχέδιον ἐξ ἡλιθίων στρατοῦ ὠφέλιον ν' ἀναπλάσσει τὸν ποταμὸν μέχρι Δόγγολας, ἀλλ' ἡ πτώσις τοῦ Καρτούμ, ἐματάμισε τὴν πρόνοιαν ταύτην, καὶ ζήτημα ἀκροσφα-

λὲς ἐπὶ τοῦ παρόντος ὑπάρχει ἂν ἡ εὐρωπαϊκὴ πολεμικὴ θὰ ὀριαμβεύσῃ κατὰ τοῦ ἀγρίου τῶν Ἀράβων φανατισμοῦ.

Ὁ ἀντίπαλος τοῦ λόρδου Οὐόλσελέϋ Μαχδῆς ἔχει πάντα τὰ προσόντα καὶ τ' ἀπαιτούμενα μέσα, ὅπως καταστήσῃ τὴν νεύου βασιλείαν ἐν Σουδάν. Ἦναι περιττὸν νὰ ἐξετασθῇ προκαταβολικῶς ἡ μέλλουσα αὐτοῦ πολιτικὴ ἀποκατάστασις, θὰ περιορισθῶμεν δὲ νὰ παρασχωμεν διὰ βραχέων ἀμυδρὰν τινα τοῦ προφήτου εἰκόνα. Τὸ πολυστήμαντον αὐτοῦ ἀραβικὸν ὄνομα ἐμφαίνει τὴν θρησκευτικὴν ἀποστολὴν τοῦ φέροντος, πλὴν ὃ αὐτοσχέδιος προφήτης δὲν ἤρκεσθ' εἰς μονομερῆ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὑπάμβον, ἀλλὰ καὶ γενεαλογικούς τίτλους ἐσφετερισθῆναι καὶ τὸν τόπον τῆς γεννήσεως αὐτοῦ μετέθεσε καὶ περιέβαλον σημαντικὸν τῶν 99 ἀρετῶν τοῦ Θεοῦ ἐξ ἰσχυρῶν κριτικῶν περιβλήθη, καὶ ὑπάρχει φόβος μὴ ἐπὶ μακρὸν ἔτι ἐξακολουθῇ καρπούμενος τ' ἀποτέλεσματα πονηροτάτης τῶν πνευμάτων προδιαθέσεως. Γνωρίσματα πονηροτάτης τῶν πνευμάτων προδιαθέσεως εἶνε ὑπερβολικὴ τοῦ προσώπου ἰσχύνη, τὸ δὲ χρομῆμα τοῦ προσώπου ἰσως, ἀλλὰ λίαν πεζῶς, ἐχαρακτήριστο γάλλος τις περηγητής ὡς ὅμοιον με καὶ αἱ αἱ. Ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ εἶνε ἀπλοῦς καὶ εἰς τοὺς πόδας δὲ φέρει ξύλινα σκιδάλια καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ὕψηλὴν κίδαριν, ἀπαράτητα καὶ ταῦτα ἐφόδιον τοῦ προφητικοῦ ἐπαγγέλματος. Ἦν νεαρὰς ἡλικίας ἐμνήθη παρὰ μυστηριώδει τινὶ διδασκάλῳ τὴν σπανίαν τέχνην τοῦ γράφειν περιπατῶν, ταχέως προσπορίσαντα αὐτῷ τὸν τίτλον ἀγίου, πληθύνον τυφλῶς ἀφοσιωμένων ὁπαδῶν καὶ φήμην θεοπέμπτου ἀναμνησμοῦ.

Κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1881 ἐφύσταν εἰς Καρτούμ αἱ πρῶται εἰδησεις περὶ τῆς ἐμφανίσεως νέου προφητικοῦ κομήτου, μετὰ μακρὸν δὲ πρόσκαιρον τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ Σουδάν Ρεούφ-πασῆ ἀνήγγειλαν αὐτῷ ὅτι Μαχδῆς τις μετὰ 500—600 προήλαυνεν στρατολογῶν ἐκ τοῦ προαίρου πολυαριθμοῦ μαχητῶν καὶ κηρύσσιν τὴν καταλύσιν τῆς ἀρχῆς. Πράγματι τὰ κατ' αὐτοῦ ἀποσταλέντα κήρυκτικὰ στρατεύματα κατετροπυῆσαν οὐκ ἐρότατα· καὶ ἡ δύναμις τοῦ θρησκευτικοῦ ἀρχηγέτου κατέστη ἐπιφοβὸς δι' αὐτὴν τῆς Αἰγύπτου τὴν ἰσχύαν. Τὰ λοιπὰ ἐν Σουδάν συμβάντα ἐγένοντο καὶ γίνονται καὶ ἡμέραν γνωστὰ διὰ τῶν ἐφημερίδων, ἀλλ' ὃ ἐν τῇ μέλλοντι ἀγῶνι μεταξὺ Οὐόλσελέϋ καὶ Μαχδῆ προεαίρεται ἀπελπιστικῶς, ὁδονηρὰ δὲ τις ὑπάρχει ἀνησυχία μὴ ἡ παράδοξος τοῦ χρήματος ἀγγλικῇ πολιτικῇ ὑποτάξῃ μετὰ τὸν ἀτυχῇ Γ' ὁρδωνα καὶ τὸν σπουδαϊώτατον αὐτῆς στρατηγόν.

σεως πάντοτε κατὰ τὸ μέλλον καὶ ἤττον παρακολουθεῖ ἡ ἐπανάστασις, καὶ ὅτι ἡ ἐξάπλωσις τῆς παιδείας ἀδύνατον θὰ καταστήσῃ τὴν τάξιν, τὴν ἱεραρχίαν, τὴν ἀνοχὴν τῆς ἐξουσίας, ἀνευ τῶν ὁποίων δὲν διακινῆται ἡ ἀνθρωπίνη κοινωνία. Ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη εἶνε ἐσφαλμένη καὶ, τολμῶ νὰ εἶπω, βλάστημος, καὶ ταύτης ἐπιουδυντό ποτε βεβαίως χρεῖσιν ἐπὶ μακρὸς αἰώνας πρὸς διατήρησιν τῆς δουλείας, λέγοντες ὅτι δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἐπιφορτισθῇ ἐλευθέρως ἀνθρώπος ταπεινὰ, ἀλλ' ἀναγκαιοτάτα ἀφ' ἑτέρου ἐπαγγέλματα, ἐπομένως ἀναγκαιοτάτη καὶ ἡ δουλεία. Καὶ ἐν τούτοις ἡ δουλεία ἐξέλιπε, δὲν κατέρρευσε καὶ ὁ κόσμος, ὡς ἡ ἀμάθεια θὰ διασκεδασθῇ καὶ θὰ ὀρυσσοδηθῇ ὁ κόσμος. Ἀπὸ γυναικῶν καὶ ψευδοῦς δοξασίας, καὶ ἦν ἡ παιδεία, μόνον ὅταν γελῇ πρακτικῇ αὐτῆς χρήσις, εἶνε ἀναγκαῖα — ἐφ' ὅσον δηλ. δὲν δύναται τις ὡς ἐκ τῆς κοινωνικῆς αὐτοῦ θέσεως νὰ χρησιμοποιεῖ τὴν καλλιέργειαν τοῦ πνεύματος, οὐδὲν ἔχει καὶ ἀνάγκη αὐτῆς — ἐξεπήλασεν ἡ γνώμη αὕτη, καὶ ἔς ἐνθὺς διαμαρτύρομαι. Ἡ εἰδικὴ λοιπὴ καὶ ἡ καθόλου ἐν γένει φιλολογία προαίρεται ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην μόνον διὰ τὸν ἀνθρώπον τῶν γραμμάτων, καὶ ἡ ἐπιστήμη διὰ τὸν σοφόν, ἡ περὶ τοὺς τρόπους ἀβρότης καὶ ἡ κοσμιότης διὰ τὸν ἀνωτέρας τάξεως μόνον ἀνθρώπον, ἐνθ' ὃ πτωχὸς δέον νὰ μένῃ ἐμκαυθὲς καὶ ἀξέστος τοῦς τρόπους, διότι ἡ μάθησις καὶ ἡ ἀγωγὴ μένουσιν ἀνοφελῇ εἰς αὐτόν. Ἀλλὰ τοῦτο εἶνε βλασφημία. Ἡ καλλιέργεια τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς ἡ μόρφωσις εἶνε παντὸς ἀνθρώπου καθήκον, δὲν εἶνε ἀπλῶς κόσμος, εἶνε τι καθιερωμένον ὡς ἡ θρησκεία. Ἄν ἡ ἀνάπτυξις τοῦ νοῦ ἦν ματαίωτος, ἡ ἦτιον ματαίω τῶν ματαιότητων, ὡς ἔλεγεν ὁ Βοσσοῦετος, ἐδικαιώτο νὰ ἰσχυρισθῇ τις ὅτι δὲν εἶνε προωρισμένη διὰ πάντας, ὡς καὶ ἡ πολυτέλεια· ἀλλ' ἐὰν ἀπ' ἐναντίας ἦνε τὸ κατ' ἐξοχὴν ἱερὸν πρᾶγμα, πρέπον εἶνε οὐδαὶς ν' ἀποκλείηται αὐτῆς, ὡς οὐδαὶς ποτε ἐτέλμησε νὰ εἴπῃ, ἐν χριστιανικῇ τοιούτῳ κοινότητι, ὅτι ἡ θρησκεία ὀλίγοις ἐξαιρέτως δέδοται, οἱ δὲ κατωτέρως τάξεως ἀνθρώποι καὶ οἱ πτωχοὶ ἀνάγκη νὰ ἐκβληθῶσι τῆς ἐκκλησίας. Παίδευσίς λοιπὸν καὶ τῆς ψυχῆς μόρφωσις εἶνε ἴσως τῇ θρησκείᾳ καὶ οὐδένα δύναμεθα, οὐδέ δικαιοσύμεθα ν' ἀποκλείσωμεν αὐτῶν. Τὸ καταδικάζειν τινὰ ἐκ τῶν προτέρων εἰς ἀποστέρησιν τῆς παιδείας εἶνε κατ' ἐμὲ ἡ κατ' ἐξοχὴν ἀσέβεια, διότι κατ' οὐδὲν διαφέρει τοῦ ἀποφαινεσθαι ὅτι ὁ ἀπόβλητος στερεῖται ψυχῆς καὶ δὲν εἶνε τέκνον τοῦ Θεοῦ, τοῦ Φωτός.

Τὸ ἀπαρχολοῦν με τοῦτο θέμα εἶνε τὸ δυσκολώτερον πάντων, ὅσα σχετίζονται πρὸς τὸ λεπτότατον τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ζήτημα, διότι ἐπιχειροῦ νὰ συζητήσω περὶ τῶν ἀμοιβαίων δικαιωμάτων τῆς οἰκογενείας ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς πολιτείας ἀφ' ἑτέρου ἐν τῇ ἀνατροφῇ τοῦ παιδός. Τὸ πρόβλημα τοῦτο παρέσχε τὰς μέλλων ἀντιθέσεις λύσεις, ὡς ἀφορῶν τὰς θεμελιωδέστερας τῶν κοινωνικῶν θεωριῶν ἀρχάς, εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὁποίων προβαίνον ἐπιμαλοῦμαι τὴν συντονιστάτην τοῦ ἀναγνώστου μου προσοχὴν.

Ἐκτὸς σπανιωτάτων περιστάσεων ὁ ἀνθρώπος γεννᾶται ἐν μέσῳ κοινωνίας, ἥτοι εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τοῦ βίου καὶ ἀνευ προαιρέσεως ἀποτελεῖ ἡ μέλλον καθίσταται μέρος ἀδρόσματος, οὐ ὑπάρχει γνήσιον μέλος. Ἡ οἰκογένεια, ἡ κοινότης ἡ τὸ ἄστυ, ὁ δῆμος, ὁ νομὸς ἡ ἡ ἐπαρχία, ἡ Πολιτεία, ἡ Ἐκκλησία ἡ οἰομένητε ἄλλος θρησκευτικὸς σύνδεσμός εἰσιν ἀδρόσματα, ἅτινα θὰ ὀνομάσῃ φυσικά, καὶ ἦν διδῶν εἰς τὴν λέξιν σημασίαν, ἐννοῶν ὅτι, ἕκαστος ἡμῶν ἅμα γεννώμενος κοινωνεῖ τῶν εὐεργετημάτων ὡς καὶ τῶν ὑποχρεώ-

σεων αὐτῶν. Ἡ ἀποκατάστασις ἡμετέρας ἰσορροπίας μεταξὺ τῶν μέλλον ἀντιθέτων δικαιωμάτων τῶν διαφορῶν τούτων ἀδρόσματος εἶνε τὸ μέγα πρόβλημα τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, καὶ οὐδὲν τῇ ἀληθείᾳ σημεῖον τοῦ προβλήματος τοῦτο εἶνε μέλλον δυσπληστον, παρ' ὅταν πρόκειται περὶ τῆς ἀνατροφῆς· διότι καὶ ὅλως τὰς ἄλλας περιστάσεις τῆς πολιτικῆς διοικήσεως τὸ μέλος τῆς Πολιτείας, ὁ ὑπῆκοος, ὅπως λέγομεν, θεωρεῖται ἐνθὺς, ὑπόλογος καὶ ἐκείνους νὰ κρήνη καὶ μάλιστα νὰ διακρίνῃ, ἐνθ' οὐδὲν τῶν προκειμένων περὶ τῆς ἀνατροφῆς ὁ ὑπῆκοος, ἥτοι ὁ πᾶς εἶνε ὑπὸ κηδεμονίαν καὶ ἄμειρος αὐτενεργείας. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ παιδαγωγοῦ, καὶ ἦν δὲν λαμβάνεται ἡ γνώμη τοῦ παιδὸς τὸ παρῶν ὑπ' ὅψιν, ὃ ἀποφασίση περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ· ὁ βίος αὐτοῦ, ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἐξ ὁλοκλήρου παραλλάσσει, ἐφ' ὅσον ὁ πατήρ αὐτοῦ, ἡ μήτηρ, ἡ γενεθλίος πόλις, ἡ Πολιτεία. Ἡς ὑπάρχει μέρος, ἡ Ἐκκλησία, ἐντὸς τῆς ὁποίας κατὰ τύχην εἰσέλθῃ, θὰ κανονίσωσι τὰ τῆς ἀνατροφῆς του.

Ὁ ἀνθρώπος πράγματι εἶνε τὸ κατ' ἐξοχὴν ἐπαιδαγωγώμενον ὄν. Τὸ φυσικὸν τοῦτο χάρισμα, δι' οὗ περαιοῦσμενοι γεννώμεθα, ἐκμηδανίζεται ἐν μὴ προνοοῦσα ἡ κοινωνία δὲν ἐκκαλιέργει καὶ ὠρεῖε τὴν χρῆσιν αὐτοῦ. Αἱ εὐφυεῖς καὶ τοῦ λόγου ζώου τάσεις εἶνε ἐπιθετικαὶ ἀναπτόμεναι μέχρι τινὸς βαθμοῦ, ἀλλὰ τοῦτο εἶνε ἀνάξιον πολλοῦ λόγου, καὶ μόνον ἡ ἀνθρωπότης, ὡς εἶπεν ἡδὴ ὁ Ἐρθερ, κέκτηται τὴν δύναμιν νὰ περισυνάγῃ τὰ εὐρημένα, καὶ νῦν τοῖς παλαιῶς νὰ προσκτάται, καὶ ὅσον μάλιστα ἕκαστος ἐξ ἡμῶν εἶνε ὁ φυσικὸς κληρονόμος ἀπέριων παραδόσεων καὶ παραδειγμάτων ἀφοσιώσεως, ὁυσίαν, πείρας καὶ σκέψεων, ὅλων ὅμοῦ ἀποτελουσῶν τὴν πατρίδα, ὡς εἶπεν, οὐσίαν καὶ συνδεουσῶν ἡμᾶς πρὸς τε τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον. Οὐδὲν ἐκπολιωτέρον τοῦ φιλοσοφικοῦ ἐκείνου δόγματος, ἵπερ ἐκλαμβάνον τὸν ἀνθρώπον ὡς ἐγωιστικὸν καὶ ἐφήμερον τι ὄν, ἀξιοῦ νὰ διδάξῃ αὐτόν καὶ προδωγράψῃ τὰ καθήκοντά του ἐκτὸς τῆς κοινωνίας, τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ μέρος, ἀποκαλλάττει ὡς ἀπομονώσας τὴν μέλισσαν τῆς κηλῆς ἡδελφῆς τῆς ἰσχυρισθῇ ὅτι αὐτὴ καὶ ἑαυτὴν οὕτω δύνανται πλέον νὰ κατασκευάζῃ κυττάρια. Ἡ ἀνθρωπότης εἶνε σύνολον τι μερῶν ὑπευθύνων πρὸς ἄλληλα· πάντες ἔχομεν προγόνους. Θεός τις Κήρυξ καὶ Φίλιος τῆς Ἀληθείας, πολλὰ ὑπὲρ αὐτῆς παθὼν πρὸ αἰώνων, προσεπύρεσεν ἡμῖν τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθέρως σκέψεως. εἰς μακρὰν δὲ σειράν γενεῶν σημαντικῶν τε καὶ ἀσημάντων ὀφείλομεν τὴν πατρίδα, πολιτικὴν δηλονότι καὶ ἐλευθέραν τινὰ ὑπαρξίαν. Τὸν ὁρισμὸν τοῦτο τοῦ λόγου καὶ τῆς ἐπιστήμης, συνεχῶς αὐξάνον, ἐκ τοῦ παρελθόντος παραλαμβάνομεν καὶ εἰς τὸ μέλλον μεταδιδόμενον ἡ ἀνατροφή καὶ ὅλους αὐτῆς τοὺς βαθμούς, ἡ ἀνατροφή καὶ μόνον περιεπορεύει ἡμῖν. Ὁ ὁρισμὸς οὗτος τῇ κοινωνίᾳ ἀνῆκει καὶ παρ' αὐτῆς διανέμεται. Ὑπὸ τίνα δὲ μορφήν καὶ διὰ τίνων χειρῶν καὶ ὁποῖον ἐγγυήσεων δέον ἄρα ἡ διανομή αὐτῇ νὰ γίνηται;

Κατὰ τινὰ κοινὰς παραδεχόμενῃν ὑπὸ τῶν μέλλων πεφωτισμένων ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς ἡμῶν ἀρχήν, δέον ἡ κοινωνία, ἡ, ὡς εἰπομεν ἡδὴ οὐσιαστικώτερον, ἡ κοινότης, ἡ ἐπαρχία, αὐτὴ τέλος ἡ Πολιτεία νὰ προνοῇ περὶ ἐκείνων μόνων, ὅσα διεκφεύγουσι τὴν δύναμιν τῶν ἀτόμων, χωρὶς τῆς ἑμοῦ ἐλευθέρως συγκαταστημένων, καθόσον ἡ μέλλουσα κοινωνικὴ πρόοδος εἰς οὐδὲν ἄλλο συνίσταται ἐμὲ εἰς τὴν βαθμιαίαν ἀπὸ τοῦ Κράτους ἀφάρεσιν πλῆθους καθηκόντων καὶ τὴν ἀνάδεσιν τῆς ἐκτελέσεως αὐτῶν εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν. Ἡ θρησκεία, ἐπὶ παραδείγματι ἄλλοτε ἀπετελεῖ

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΕΝ ΤΗΙ ΑΝΑΤΡΟΦΗΙ.

Τὰ περὶ ἀνατροφῆς εἶνε διὰ τὴν νεωτέραν καθόλου κοινωνίαν ζήτημα ζωνῆς ἡ θανάτου, ζήτημα, ἀφ' οὗ ἐξαρτᾶται τὸ μέλλον· ἡ ἰδέα αὕτη κατέστη δι' ἐμὲ στερεὰ πεποιθήσις, καὶ ἀδυστάτως διὰ τοῦτο ἐμμένω εἰς τὴν φιλοσοφικὴν ἐκείνην ἀρχήν, καὶ ἦν πᾶς ἀνθρώπος δικαιοῦται νὰ φωτισθῇ. Πιστεύω ὅτι, ἐν τῷ εὐεργετικῷ τούτῳ φῶς ὑποκρύπτει κινδύνους τινάς, αὐτὸ τοῦτο δύναται νὰ παράσχη τὸ σωτήριον πρὸς τὴν ἐκ τούτων ἀπαλλαγὴν φάρμακον. Οἱ ἀπιστοῦντες εἰς τὴν πραγματικὴν κατὰ τὸν βίον σημασίαν τοῦ καθήκοντος καὶ φανατιστοπλήξεϊν τινὰ τὴν ἡθικὴν θεωροῦντες, οὐδὲν πλέον ἢ τὸ ἀπείσιον δόγμα ἀφελῶς ἀποκηρύσσοντες τῶν πλεονεκτημάτων ἀνθρώπων δυστυχῶς εἰσγγούονται. Ἀλλὰ δι' ἐμὲ,

φρονοῦνται ὅτι ἡ ἡθικὴ εἶνε ἀληθὴς κατ' ἀπόλυτον λόγον, εἶνε ἀπορριπτέα τοιαύτη δοξασία, ἀντὶ πάσης δὲ θυσίας καὶ πάντοτε γεννηθῆναι κλεῖον φῶς. Τοῦτο ἔστω ἡμῶν αἰώνιον σύμβολον.

Γνωρίζω ὅτι πολλοί, καὶ μάλιστα ὑπέροχοι ἐνίοτε παρρησιασάμενοι, κατέχονται ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο ὑπὸ παραδόξῳ τινὸς φόβου, πτοοῦμενοι ἔτι καὶ ἐπὶ τῇ καὶ ἡμᾶς γεννημένη προέδῳ, ἐξεγερύσῃ κατ' αὐτοὺς τὴν συναίσθησιν ἐκείνης μάλιστα τῆς τῶν ἀνθρώπων τάξεως, ἥτις ἐθεωρεῖτο τέως ἐστερημένη αὐτῆς. Καὶ λέγουσιν ὅτι ἐν τῇ καὶ ἡμᾶς διατῇ ὑπάρχουσι ταπεινά τινα ἐπαγγέλματα, εἰς τὰ ὅποια οὐδέποτε ὁ ἀνεπτυγμένος καὶ εἰς ἡμέτερος ἀνθρώπος ἡδέως συγκατατεθῇ νὰ ὑποβληθῇ, ὅτι τὴν ἐξέγερσιν τῆς συνειδή-

μέρος τῆς Ἰξουσίας, ἀλλὰ σήμερον ἀπεσπάρθη καὶ τείνει ἐπὶ μέλλον νὰ κατὰσπῃ ἐντελῶς ἐλευθέρειαν. Φαντασθόμεν τῇ ἀληθείᾳ κοινωνίαν, ἐν ᾗ ἡ δημοσία ἐκπαιδεύσῃς ἡδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς μέγιστα ἐλευθέραι καὶ μόνον πρὸς τὰ άτομον καὶ τὴν οἰκογένειαν σχετιζομένη, κοινωνίαν, ἐν ᾗ οὐδεμία τῆς δημοσίας παιδείας διευθύνεις ἤθελεν ὑπάρχει, ἐν ᾗ Πολιτεία καὶ Κοινότης δὲν ἤθελεν μεριμνᾶν περὶ τῆς σχολῆς, εἰς ᾗ ὁ πατήρ ὡδεγεῖ τὸ τέκνον του, ὡς δὲν φροντίζουσι καὶ περὶ τοῦ κατὰσπῆματος, ἔθεν προμηθεύει τὰ ἐνδύμκτά του, κοινωνίαν τέλος, ἐν ᾗ ἕκαστος ἤθελεν ἐκλέγει ἑνα καθηγητὴν εἴτε ἱερὸν μὴ λαμβάνων ὑπ' ὧν σπουδαίαν ἀν' ἦνε ἀνεγνωρισμένος διὰ διπλώματος ὑπὸ τῆς Ἰξουσίας, ἀλλ' αὐθαρέτως πράττειν τοῦτο καθ' ἡν αὐτὸς ἔχει γνώμην περὶ τῆς ἱκανότητος τοῦ ἐκλεγμένου. Χωρὶς ν' ἀρνηθώμεν ὅτι καθ' ἡν ἡμέραν φανῇ ἐμφικτὴ τοιαύτη ἐλλείψις νομοθετικῆς προνοίας μεγίστη τις διανοητικὴ καὶ ἡθικὴ πρόοδος τελειωθήσεται, ὁμολογήσωμεν ὅτι πόρρω ἀπέχει ἡ ἡμέρα ἐκείνη καὶ ὅτι τοιαύτην κοινωνίαν νὰ φαντασθώμεν μόνον ἐπὶ τοῦ παρόντος δυνάμεθα. Οὐδεμία χώρα ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ αὐτὴ ἡ ἐλευθέραι Ἀμερικὴ ἦσαν πάσης ἄλλης, θεωρεῖ δυνατὴν τὴν ἐγκαταλείψιν τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν ἰδιωτικὴν ἀπλῶς καὶ ὡς ἔστω μερμυκῶν. Ἀναμφύβολον εἶναι ἡ χρῆσις τοιοῦτου συστήματος σήμερον ἤθελεν ἔχει ὡς ἀμεσον συνέπειαν νὰ ἐπενέγκῃ τὴν διδασκίαν ἐλάττωσιν τοῦ δριμυτοῦ τῶν ἐκπαιδευμένων καὶ εἰς ἀθλίαν νὰ περιεργαζομένη κατὰστασιν τὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως. Ἀλλὰ δὲν πρόκειται νὰ συζητήσωμεν ἐνταῦθα τοιαύτην οὐτοπίαν, τὴν ὑπαρξάν διηλονότι ἀπολύτως ἀνεξαρτήτου ἐκπαιδεύσεως, ἣν δὲν ἤθελεν ἐνισχύει ἀδικαίεπτος καὶ ἐπιβλέπει αὐτοδικαίως ἡ Πολιτεία, ἀλλὰ ἐλπίζοντες καὶ εὐχόμενοι τὴν πραγματοποιήσῃν αὐτῆς νὰ ἐρευνήσωμεν ἐπὶ τῇ βίᾳ τῆς παρούσης τῶν κοινωνιῶν κατὰστάσεως πῶς εἶνε δυνατόν νὰ συνδιαλλαχθῶσι τρόπον τινα ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο τὰ συμφέροντα τῆς πολιτείας πρὸς τὰ ἱερὰ δικαιώματα τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ ατόμου.

Ἐφ' ὅσον ἀνατρέχοντες εἰς τὰ παρελθόν ἐύρισκομεν τὰ δικαιώματα τῆς πολιτείας ἐν τῇ ἀνατροφῇ τοῦ παιδὸς ἐπισήμως ἐπιβεβαιούμενα καὶ μέγιστα ἐξαιρούμενα. Ἐν ταῖς χαριστάταις ἐκείναις καὶ μικραῖς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος κοινωνίαις, αἵτινες δι' ἡμᾶς ὡς ἰδιαιτὸν τι αἰωροῦνται ἀνὰ τὸν ἱστορικὸν ὄριζοντα, ἡ ἀνατροφή ὡς καὶ ἡ ὀρησκεία ἦσαν ἀναπόσπαστοι καθόλου τῆς πολιτείας. Ἡ ἀνατροφή μάλιστα ἦν κειανονισμένη καθ' ὅλας αὐτῆς τὰς λεπτομερείας, πάντες περὶ τὰς αὐτὰς ἐπέδιδον σωματικὰς ἀσκήσεις, τὰ αὐτὰ ἐξεμάνθανον ἄσματα καὶ τῶν αὐτῶν μετέχον ὀρησκευτικῶν τελετῶν, ἡ παραμικρὰ δὲ μεταβολὴ τῶν κεμένων τούτων θανάσιμον ἐθεωρεῖτο ἐγκλημα· τοὺς νέους φθεύρειν οὐδὲν ἄλλο ἐσήμαινεν ἢ τὴν ἀποτροπὴν αὐτῶν ἀπὸ τῆς κοινῆς παιδείας καὶ μέγιστα τῶν συμφορῶν αὐτῇ ἀφελεστάτων ἐκείνων ὀρησκευτικῶν δοξασιῶν. ἡ δὲ τοιαύτη νεοτερικτικὴ τάσις ἐλογίζετο αἰτία θανάτου, ἐν καὶ αὐτὸς ὁ Σωκράτης δὲν κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ. Ὁ θεσμὸς οὗτος, δικαίως ἀφόρητος παρ' ἡμῶν θεωρούμενος, ἦν ἀληθῶς εὐάρεστος τότε, διότι ἐνέειν ἐπὶ ὁ κόσμος, καὶ τὸ ἄστυ, ἡ Πόλις, ὡς ἔλεγον τότε, τοσαύτην ζωὴν ἀπόλαυνεν καὶ χάριν παρέχεν, ὥστε ἀγογγύστως ὑπέμενον οἱ πολῖται πᾶσαν ἀδικον αὐτῆς ἐνίστη καὶ τυραννικὴν ἐπὶ πείσιν. Ὁραϊστὰτον ἀνάγλυφον, ὑπὸ τοῦ κ. Beulé*) ἐν Ἀθῆναις παρὰ τοὺς πρόποδας τῆς Ἀκροπόλεως

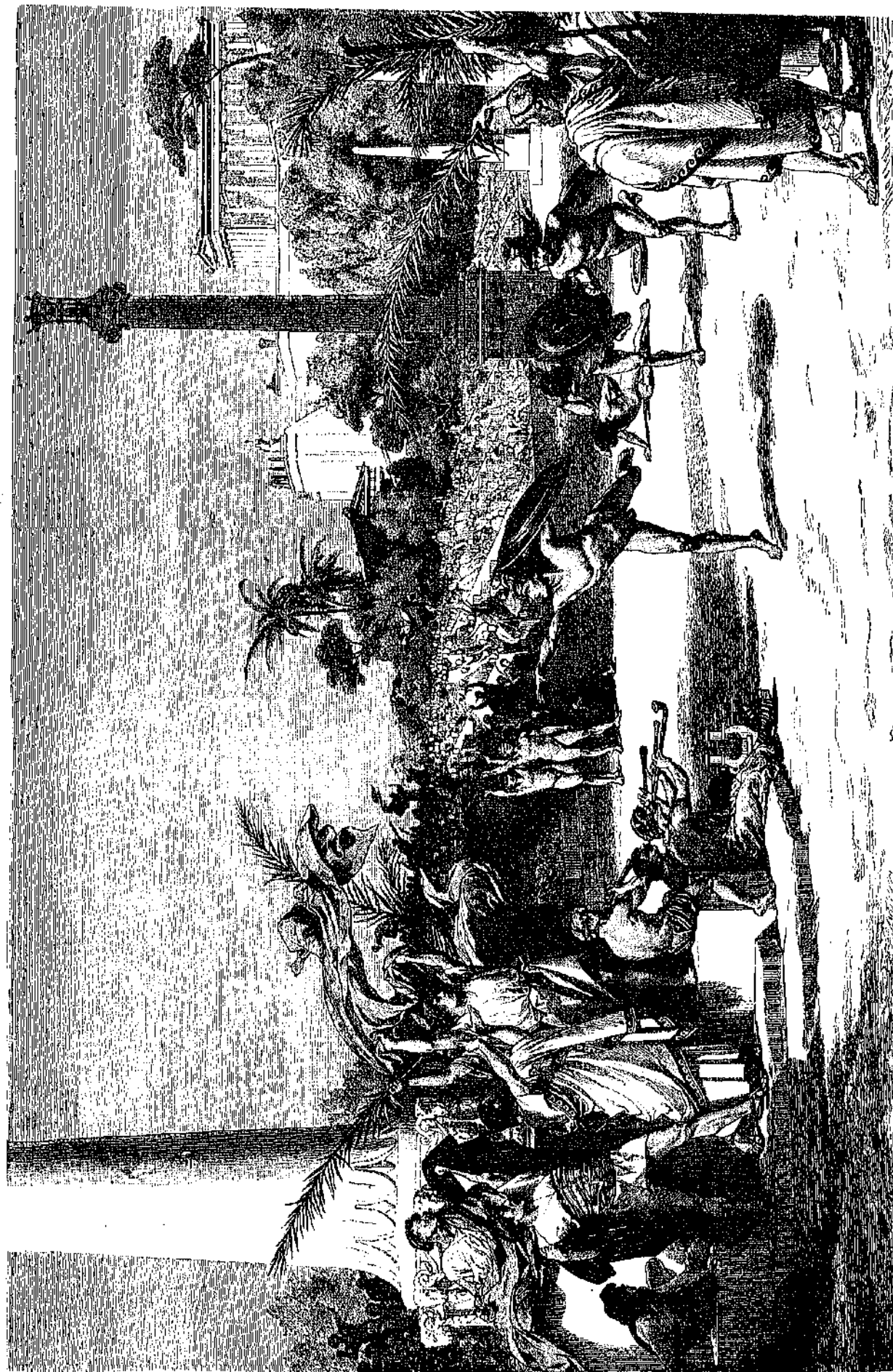
ἀνευρεθὲν, παρίστανται στρατιωτικὴν ὄρχησιν ἥτοι τὸν πυρρὸν τῶν ἐφήβων. Πάντες κρατοῦσι ξίφος ἀσχοῦμενοι ἐν καταπληκτικῇ ἐνότητι καὶ οὕτως εἰπεῖν ἀτομικότητι ἐν τῇ στάσει, ἐνῷ μοῦσά τις προΐσταται καὶ τοὺς διευθύνει. Ἡ σαφὴς ἐκδηλουμένη αὐτῇ ἐνότης τοῦ βίου εἶνε ἐντελῶς ἀγνωστος ἡμῖν, ἀλλ' ἀπλούστατα ἐξηγεῖται*). Τὸ ἀρχαῖον ἄστυ δὲν ἦτο διάφορον τῆς οἰκογενείας, καθ' ἣν ἐννοίαν ἡ λέξις ἔχει παρ' ἡμῶν διὰ τῆς ἐξ αἵματος συγγενείας, οὐδὲ τὰ σήμερον πολλαχοῦ διακοῦνται τὴν οἰκογένειαν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ πολιτείας πάθῃ φαίνονται καὶ νῦν ὑπάρχοντα τότε. Αἱ σημεριναὶ ἐν Ἑβρώπῃ περὶ χωρισμοῦ Ἑκκλησίας καὶ Ἑβνους ἐριδες καὶ διαμάχαι περὶ ἀνεξαρτήτων τῆς Πολιτείας ἐκπαιδευτηρίων ἦσαν ὅλως ἀγνωστοί, ἡ δὲ Πόλις ἀντικαθίστα τὴν τὴν Οἰκογένειαν καὶ Ἑκκλησίαν καὶ Πολιτείαν συγχρόνως.

Τοιοῦτος ἀστυκὴς διοργανισμὸς, ἐπαναλαμβάνομεν, δὲν εὐαιδούτο εἰμὴ εἰς τὰς μικροτάτας ἐκείνας δημοκρατίας, ἐπὶ τῆς εὐγενείας τῆς καταγωγῆς ἐρειδομένης· ἐνῷ ἐν μεγάλαις Πολιτείαις παρομοία ἐπιστάσις τῶν φυλικῶν ἀναγκῶν ἤθελε θεωρηθῇ ἀφόρητος τυραννία, διότι ἀκριβῶς ἐλευθερία παρὰ τὰς ἀρχαίας ἐκείνας πόλεις ἐσήμαινεν ἄλλο τι, τὴν ἀνεξαρτησίαν δηλ. τῆς ὅλης πόλεως, οὐχὶ θμῶς καὶ τὴν τοῦ ατόμου, μὴ δικαιουμένου κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ καὶ παρὰ τὴν νενομισμένην τάξιν ν' ἀναπτυχθῇ· ἄλλως ἐξεπατρίζετο, ἀπώκει ἢ ἀπῆρχετο πρὸς ἐκζήτησιν ἀσύλου παρὰ μελίζον πολιτείᾳ, ἐνθα ὑπὸ βασιλικὸς θεσμὸς ἡ διανοητικὴ καὶ ἡθικὴ ἀνάπτυξις δὲν περιωρίζετο. Καὶ ὅπως ἐννοοῦμεν σήμερον τὴν ἐλευθερίαν, μεγαλειτέρας τοιαύτης ἀπῆλκον ἐν Περσίᾳ τότε ἢ ἐν Σπάρτῃ, καὶ τοῦτο ἀκριβῶς τῆς παλαιᾶς παιδαγωγίας τὸ τυραννικὸν ἀνέτρεψε τὸν κόσμον ἀπὸ μέρους τῶν μεγάλων Ἀυτοκρατοριῶν, οἷα ἡ τῶν Ῥωμαίων ἐκείνη, ἐν ᾗ πάσης καταγωγῆς καὶ φυράματος ἄνθρωποι ἄνευ διακρίσεως γένους καὶ αἵματος συγκατεμύγνοντο.

Ἀλλ' ἡ Ῥωμαϊκὴ Ἀυτοκρατορία παρημέλησεν ἀσυγγνώστως τὴν δημοσίαν ἐκπαίδευσιν, καὶ ἀναμφιβόλως τοῦτο εἶνε ἐν τῶν αἰτίων τῆς ἐξασθενώσεως αὐτῆς, κατ' ἐμὴν δὲ πεποθῆσιν ἀν οἱ τρεῖς αὐτοκράτορες, οἱ ἀλληλοδιαδόχως ἀπὸ Νερῶα μέχρι Μάρκου Ἀυρηλίου βασιλεύσαντες, μετ' ἐνδελεχστεράς προσοχῆς ἀπέβλεπον εἰς τοῦτο, ἡ κοίτασις ἐκείνη μηχανὴ ἤθελε διαφύγει τύσον ταχέαν καταστροφὴν. Ὁ Χριστιανισμὸς ἐπράξεν ἐπὶ δὲν κατώρθωσεν ἡ Ἀυτοκρατορία, καὶ τοῦτο ἐν μέσῳ πλείστων διωγμῶν καὶ παρὰ τοὺς καταθλιπτικὸς ἐκείνους πρὸς παρακώλυσιν παντὸς ἰδιωτικοῦ τῶν πολιτῶν συνασπισμοῦ νόμους νέαν ἐγκαινίσας αὐτὸς ἐποχὴν ἐλευθέρων ἐπιχειρήσεων οὐχὶ ἀσημάντων ὡς καὶ μεγάλων συνεταιρισμῶν, καὶ πρῶτος αὐτὸς ἐμβαθύνει εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν. Ἡ Ἑκκλησία ἐν λόγῳ ἀνεγέννησε τὸ ἐλληνικὸν ἄστυ καὶ ἐδημιούργησε μέσῳ τοῦ παγετώδους φύγους ἐγωϊστικῆς κοινωνίας μικρὸν τινα κόσμον, ἐν ᾗ ἡ ἀνθρωπότης εὖρε πολλὰ ἐλατήρια εὐπορίας καὶ λόγους ἀμυνβαίας ἀγάπης. Ἡ ὀριστικὴ παραίτησις τῆς Πολιτείας ἀπὸ παντὸς δικαιώματος ἐπὶ τὴν ἀνατροφὴν καὶ ἡ ἐπιφόρτισις αὐτῶν εἰς τὴν Ἑκκλησίαν χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ κατὰ τὸν δ'. αἰῶνα θριάμβου τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀλλ' ἐντεῦθεν γίνετα φανερώτατον ὅσον εἶνε σφαλὲρὰ πᾶσα τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἀποκλειστικὴ διευθύνσις, διότι ἡ ἀδελφο-

*) Πρβλ. Fustel de Coulanges (νεφ. XII) τοῦ ὑπὸ τῆς Γαλλ. Ἀκαδημίας βραβευθέντος ἔργου αὐτοῦ La Cité antique, K. Παπαρηγοπούλου, Ἱστορ. τοῦ Ἑλλ. Ἑβνους Τόμ. Α', σελ. 63, 95 καὶ 320 καὶ ΣΤ', σελ. 59, II. Β. Ἀρμένη, Διατριβ. περὶ Ἑβνους Νόμου. ἐν Κωνσταντινῇ 1870 σελ. 86.

*) Βλέπε E. Beulé, L'Aerropole d'Athènes p. 146 καὶ Fouilles et découvertes Tom. II p. 84 καὶ ἐξ.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ.

πείσεις αὐτῇ τῶν ψυχῶν, ἥτις τοσοῦτον ὑπερέψωσε τὴν ἀνθρώπινην ἡθικὴν, μέχρις ἐκρηγνέουσιν αὐ' ἐτέρου ἐκπαινευμένου τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος, διότι μακρὸς ὕπνος μέχρι τοῦ δεκάτου αἰῶνος, ἥτοι ἐπὶ πάντε ὅλους, ἀπεκόμισε τὴν ἀνθρωπότητα, λησμονήσαντες κατὰ τὸ μακρὸν τοῦτο διάστημα πᾶσαν σοφίαν τῆς ἀρχαιότητος παράδοσιν καὶ ἀποβαρβάρωσαν.

Ἡ πρώτη πνευματικὴ ἐξέγερσις ἐγένετο ἐν Γαλλίᾳ ἐπὶ Φιλίππου Αὐγούστου καὶ Ἀβελάρδου, καὶ ἦν μάλιστα ἐποχὴν ἤρξατο ἐκτοτε καὶ ἡ πόλις τῶν Παρισίων δικαίως θεωρουμένη ὡς τὸ κέντρον τῆς Εὐρώπης, καὶ συνέστη αὐτῇ τὸ πρῶτον Πανεπιστήμιον, κατὰ μίμωσιν τοῦ ὑπάρχοντος ἀνδρὸς ἐπὶ τῆς πόλεως καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λατινικῆς Εὐρώπης τοιαῦτα ἀνώτατα ἐκπαιδευτήρια. Ἡ σπουδαϊότης τοῦ μεγάλου τοῦτου ἱστορικοῦ γεγονότος εἰς τοῦτο μάλιστα ἐγκρίνεται, ὅτι τὸ πρῶτον Πανεπιστήμιον ἀπὸ τῶν κώπων τῆς Ἑκκλησίας, ἐξ αὐτοῦ τοῦ περιβάλλοντος τῆς Παναγίας τῶν Παρισίων κατὰ πρῶτον εἰς μέσον προσελθόν, διετέλει ἐπὶ μακρὸν ὑπὸ τὴν ἐξηλόντων αὐτῆς ἐπιτήρησιν καὶ μέχρι τῆς μεγάλης γαλλικῆς ἐπαναστάσεως τὰ διπλώματα τῶν τελεωφούντων ἀπενέμεντο ὑπὸ τοῦ ἱερατικοῦ τῆς Παναγίας προισταμένου, ὅτε μεγάλου μέρους τῆς ἐκκλησιαστικῆς δικαιοδοσίας ἀναρρασθέντος καὶ

ἐπαισυνόμενης ἐνισχυθείσης τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας, τὸ Πανεπιστήμιον ἐτέθη ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς τελευταίας ταύτης. Ἰσοετήσας οὕτως ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας τὸ ἐκπαιδευτήριον τοῦτο ἐξαιραφέντες πραγματικῶς τὴν ἐν Γαλλίᾳ ἐκπαίδευσιν, δημιουργήσας σωτηρίου θεσμούς, πολλὴν ἀνεξαρτησίαν παρέχοντας εἰς αὐτὴν καὶ καρποφόρως λειτουργούντας ἐστὶ ἐν τῇ Γερμανίᾳ καὶ τῇ Ἀγγλίᾳ. Μετὰ τὴν πρώτην ταύτην ἐν τῇ Δύσει ἀμυδρὰν ἀναλαμπὴν πνευματικοῦ βίου ἡ μεγάλη ὀρησκειτικὴ μεταρρυθμίσις τῶν διαμαρτυρομένων, ἐν αἷς μάλιστα χώραις ὑπερίσχυσε τοῦ παλαιοῦ καθιεστώτος, ἀνήγαγεν εἰς ἀνέλιπτον περιωπὴν τὰ Πανεπιστήμια, προσήγγισσε τὸ Σχολεῖον τῇ Ἑκκλησίᾳ, ἡ μάλλον ἐν ἰσῇ μορᾷ ἀμφοτέρωθεν ἔθεσε, παρὰ τὴν τακτικὴν τῶν Ἰησοῦϊτῶν. ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις τῶν ὁσίων, ἐπιτυχόντων διαφοροτρόπως τὴν ἐλάττωσιν τῶν Πανεπιστημίων, ἡ καὶ αἱδουσις ἐν ταῖς καθολικαῖς δυστυχῶς χώραις ἔλαβε, κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν, λίαν ἀξιοκατάκριτον διεύθυνσιν. Ἀλλὰ τὰ ζητήματα ταῦτα ἀνήκουσιν εἰς προγενεστέρων καὶ διεξερευνήτων ἐν μικρᾷ τοιαύτῃ μελέτῃ ἐποχῇ, μὴ ἐνδιαφερόμεσαν ἄλλως καὶ τὸν Ἑλληνα ἀναγνώστην.

(ῥηται τὸ τέλος).

E. P.

ΝΕΥΡΙΚΑ ΦΥΤΑ.

Καίτοι ὁριστικῶς ἤδη εἶνε ἀποδεδειγμένον ὅτι τὰ ἄτομα τοῦ φυτικοῦ βασιλείου δὲν ἔχουσιν ὄργανα ἀντίστοιχα τοῖς νέρους τῶν ζώων καὶ δυνάμενα νὰ θεωρηθῶσιν ὡς μηχαναὶ, δυνάμει τῶν ὁσίων ἐκδηλοῦται ὁ αἰσθητικὸς βίος, ἐν τοῖσι, κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, ἐξαρεκτέρισαν ἰδιόρρυθμά τινα φαινόμενα παρὰ τοῖς φυτοῖς ὡς νευρώσεις, διότι ταῦτα παραδίδως ὁμοιάζουσι μὲ τὰ συμπτώματα ἐπὶ τοῦ ζωικοῦ σώματος. Ἄτινα προσέρχονται ἐκ νευρικῆς ἀδυναμίας.

Γνωρίζομεν ὅτι κακὴ θέρμης, ὀλίφεις καὶ φροντίδες, σκαλπωρία καὶ πλεῖστα ἄλλα τὴν φυτικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀνθρώπου διαταράσσουσι ἐπιρροὰς δύνανται νὰ προκαλέσωσι τὴν κατάστασιν ταύτην, ἥτις ὅσον καὶ ἀντικειμενικῶς ἀναφαίνεται, πάντοτε ὅμως ἀποκαλεῖται γενικῶς νευρώσις, καὶ ὅτι διὰ παραπλησίον αἰτιῶν εἶνε ὁμοίως δυνατὸν νὰ καταστῶσι φυτὰ τινα τόσον νευρικά, ὅσον καὶ ἐὰν ἤθελον ἔχει ἀληθινὴ νεύρα. Φροντίδες βεβαίως καὶ λύπαι δὲν ἐπενεργοῦσιν ἐπὶ τοῦ φυτοῦ, διότι τοῦτο στερεῖται ἐγκεφάλου, ἐν ᾧ μυστηριωδῶς γεννῶνται τὰ πᾶν καὶ ἡ χάρὰ καὶ ἡ λύπη, αἵτινες καταλαμβάνουσιν ἐναλλάξ τὴν ἀρχὴν μέχρι τῆς στιγμῆς, καὶ ἦν ματαίως ὁ ἔξω κόσμος εἰσδύει εἰς τὸ μυστηριώδες κέντρον τῶν νευρικῶν ὀργάνων διὰ τῶν πύλων τῶν αἰσθήσεων, ὅπερ ζῶν ἦτον ἱκανὸν νὰ μαρτυρῇ κόσμον, νεκρὸν δὲ ἀπ' ἐναντίας συγῆ καὶ φθίνει ὅπως τὸ ἀπὸ τοῦ δένδρου καταπίπτειν φύλλον, οὕτως μετὰ βραχὺ οὐδὲν ἔχως ἀναφαίνεται. Βέβαιον εἶνε ὅμως ὅτι τὰ φυτὰ γίνονται νευρικά δ' ἐλαττωματικῆς θέρμης καὶ ὑπερβολικοῦ ἐρεθισμοῦ.

Πολλὰ αὐτῶν κλειοῦσι τὰ ἄνθη τῶν κατὰ τὴν ἐσπέραν, ἄλλα δὲ πάλιν συστέλλουσι τὰ κατὰ τὴν ἡμέραν ἀναπεπταμένα φύλλα τῶν, ὅτε ὁ ἥλιος δύει, ὥστε φαίνεται τρόπον τινα ὅτι ἀναπαύονται καὶ ἀποκοιμῶνται. Τὴν ἐπομένην πρωΐαν, ὅταν ἀνατελῇ πάλιν τὸ ζωογόνον τῆς ἡμέρας φῶς, ἀνοίγονται πάλιν τὰ ἄνθη καὶ ἀναπεπνύνονται τὰ φύλλα. Τοῦτο βλέπομεν καὶ ἐκείστων εἰς τὴν λεγομένην ἀκακίαν, εἰς τὰ

νεκρὰ φύλλα τῆς φασηόλου, εἰς τὸ τριφύλλον, εἰς τὸ μὴ μου ἄπτου καὶ εἰς ἄπειρα ἄλλα ἄνθη, ἅτινα κοσμοῦσι τοὺς ἀγρούς καὶ τοὺς κήπους ἡμῶν.

Κουράζονται ἀρὰ γε πραγματικῶς τὰ φύλλα, ἅτινα κλείνουσι τὸ ἐσπέραν τὴν κεφαλήν, ὥσπερ δὲν εἶχον πλέον τὴν δύναμιν νὰ κρατηθῶσιν, ἡ συγκλείονται τοιοῦτοτρόπως διὰ νὰ ὑπερασπισθῶσιν ἀμοιβαίως κατὰ τῆς δρόσου τῆς νυκτός; Σχεδὸν ἐμποροῦμεν νὰ τὸ πιστεύσωμεν, διότι κωλεισμένα λείρια καὶ κρόκοι ἀνοίγονται, ἐὰν ἐκτεθῶσι καὶ εἰς τὸ φῶς λυγνίαις μόνον, καὶ αὖτ' ἐτέρωθεν εὐρεθίστα φυτὰ κλείουσι τοὺς κάλυκας καὶ τὰ φύλλα τῶν διαρκούσης ἡλιακῆς ἐκλείψεως, ὥσπερ εἶχον ἐπέλθῃ νύξ, καὶ διατελοῦσι κοιμώμενα βραχὺν ἔπινον ἕως ὅτου πάλιν ἀναφανῶσιν αἱ λαμπραὶ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου.

Τὰ μικρὰ πλάγια φύλλα τοῦ τριφύλλου τῆς Αὐστραλίας, ὅπερ καὶ ἐν τοῖς ἡμετέροις θερμοκηπίοις εὐρίσκεται, καλλάνις τοῦ λεπτοῦ ἀνορθοῦνται καὶ καταπίπτουσι διαρκούσης τῆς ἡμέρας, ἴσχυάζουσι δὲ τὴν νύκτα. Ἐὰν δὲ τὸ φυτὸν τοῦτο μετενεχθῇ ἐντὸς σκοτεινοῦ χώρου, ἀποκοιμᾶται καὶ δὲν κινεῖται, δύνανται ὅμως πάλιν καὶ κατὰ τὴν νύκτα νὰ ἐξεγερθῇ διὰ τεχνήτου φωτὸς καὶ ἀμέσως τότε ἀναπεπνύνει τὰ φύλλα του ὡς καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν. Ὅταν ὅμως παραμείνῃ μακρὸν ἐν τῷ σκότειν ἡ διακοπῇ ὁ νυκτερινὸς ὕπνος του διὰ φωτὸς λυγνίας, τότε πᾶσιν εἰς τὰ φύλλα νάρκην ἡ μάλλον ἀκαμψίαν ὥσπερ ἦσαν βεβουλισμένα εἰς νεκρῶδη ὕπνον, οἷος καὶ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις παρατηρεῖται, οἵτινες μετὰ ἄμετρον κόματον καὶ μάλιστα μετὰ πολυχρόνον ἀγρυπνίαν ὑποκίπτουσι εἰς εἰδός τι φαινομενικῆς νάρκης. Τὸ ὑπερερεθισθὲν φυτὸν ἀναλαμβάνει μετὰ τινα χρόνον, ἐὰν ἀταράχως μεταπέσῃ πάλιν εἰς τὴν προτέραν ὁμαλὴν κατάστασιν. Ἐν τοῖσι ἀντικειμενικῶς εἶνε ὅτι ἀπμοὶ χλωροφορμίου καὶ αἰθέρος ἐπενεργούσιν ἐπίσης παρὰ τοιαύτως ἐπὶ τῶν εὐερεθίστων φυτῶν ὅπως καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ

ζώων. Ἐὰν τὸ φυτὸν μὴ μου ἄπτου, οὕτως τὰ φύλλα ἀμέσως καὶ κατὰ τὴν ἐλαφροτάτην πρόσφασιν συγκλείονται, καλυφθῇ ὑπὸ ὁαλίνου κώιδωνος, ἐν ᾧ ἐνεχυθῇσαν σταγόνες τινὲς χλωροφορμίου, χάνει μετὰ μικρὸν τὴν εὐαισθησίαν του καὶ κατὰ τὴν πρόσφασιν τὰ μὲν φύλλα δὲν συμπίπτουσιν, καταπίπτουσι δὲ τὰ στελέχη τῶν φύλλων ὥσπερ τετραμαγμένη.

Ἐν τῷ φυτῷ τοῦτο, ὅπερ καὶ „αἰσχυνομένη“ ἀποκαλεῖται, κατέστη διὰ τοῦ νερικωτικοῦ δηλητηρίου τόσον ἀναισθητόν καὶ ἀπαθές, ὅσον καὶ ἀνθρώπος ἐκτεθεὶς εἰς τὴν ἐπίδρασιν οἰνοπνεύματος, οὕτως ὡς πρὸς τὴν ἐπενεργεσίαν λίαν ὑπερτερῆ τῷ χλωροφορμίου. Ἐὰν δὲ ἀναγκασθῇ τὸ φυτὸν νὰ ζήσῃ μακρὸν χρόνον ἐν ἀπμοὶ χλωροφορμίου ἢ αἰθέρος, γίνεται φιλάσθενον καὶ ἡ ἀνάπτυξις του μένει ἀτελής ἕως ὅτου ἐπὶ τέλους καταστραφῇ, ὅπως καὶ οἱ ἀνθρώποι ἐκείνοι, οἵτινες ἠττώνται ὑπὸ τοῦ θαύματος τοῦ οἰνοπνεύματος.

Ἡ καλλιέργεια τῶν φυτῶν ἐπὶ εἰδήσεως, οὗ ἀφηρεθῶσαν διὰ καταλλήλου τρόπου δια τὰ σιδηροῦχα συστατικά, ἐνψέφει τὴν ἀνάπτυξιν ὠγῶν καὶ κερνῶν φύλλων καὶ εἶνε πρόξενος, ὡς λέγουσιν οἱ βοτανικοί, τῆς χλωρώσεως. Ἀρὰ ὡς ὅμως ἀναμυχθῇ τῷ εἰς ποτισμὸν χρησιμεύοντι ὕδατι καὶ ὀλίγον ποσὸν διακλυμένου σιδήρου, τὰ φυτὰ προσλαμβάνουσι χροῖμα βαθύχλωρον καὶ ζωηρῶς ἀναπτύσσονται, αὖτ' οὗ ἡ χλωρώσις τῶν, ὅπως καὶ ἡ τοῦ ἀνθρώπου, θεραπευθῇ διὰ τῆς χρήσεως τοῦ σιδήρου.

Διὰ ταῦτα πολλὰ εὐαίσθητον „αἰσχυνομένη“ ἐφυτεύθησαν ἐντὸς ἀνθοδοχείων, ὧν τὸ χροῖμα ἦτο διαφοροτρόπως ἀναμειγμένον, ὥστε εἰς ἕκαστον φυτὸν ἐδόθη πάντοτε ἀνεπαρκὴς τροφή κατὰ διαφόρους τρόπους. Ἐν τῷ χροῖματι, ὅπερ ἀπετελεῖτο ἐκ δύο μερῶν σερραπιδῶν φυτικῶν οὐσιῶν καὶ ἐξ ἐνὸς μέρους ἄμμου, ἠρξήθησαν αἱ αἰσχυνομένην περιεσσότερον ἐκείνων, αἵτινες ἐφυτεύθησαν ἐντὸς καθαρῶς σχεδὸν

ἄμμου. Αὐτὸ δὲν φαίνεται παράδοξον, ἀπ' οὗ γνωρίζομεν ὅτι ἐπὶ ἰσχυρῆς γῆς τὰ φυτὰ τήκονται καὶ μαραινόνται, ἐν τοῖσι εἰσδύνοντο ἐπ' αὐτῶν παρατηρήσεις, ἐξ ὧν πολλὰ ἐνδιαφέροντα φαινόμενα ἐνεδείχθησαν.

Αἱ ἰσχυρὰ αἰσχυνομένην ἦσαν δηλαδὴ τόσον εὐαίσθητοι, ὥστε ἤρκει ἡ ἐλαφροτέρα τοῦ ἀνέμου πνοὴ ἢ ἡ ἐλαχίστη κίνησις, ἵνα κλείσωσι τὰ φύλλα τῶν, ἐν ᾧ αἱ τακτικῶς καὶ ὁμαλῶς τρεφόμεναι ἀδελφαὶ τῶν οὐτε εἰς τὴν πνοὴν τοῦ ἀνέμου ἐκλείοντο οὐτε ἐταράσσοντο ἐρεθιζόμεναι. Οὐδεμίαν αὐτῶν ἐξήνθησεν, ἀλλ' ὅλοι ἐφερον χροῖμα νοσηρῶς κίτρινον καὶ μετὰ μικρὸν ἀπέθανον. Αἱ ἐπιμελῶς τρεφόμεναι αἰσχυνομένην ὑπέφερον ἀκόμη καὶ θερμοκρασίαν ἐξ ἑὸς ὁκτώ βραβυῶν Κελσίου, ἐν ᾧ αἱ ἀσθενεῖς ἀδελφαὶ τῶν δὲν ἠδύναντο νὰ ὑποστῶσι τόσον ταπεινὴν θερμοκρασίαν, ὁμοίως δὲ δὲν ἠδύναντο νὰ ὑπενέγκωσι καὶ βλαβερὰς ἐπιδράσεις, ἀπαράλλακτα ὅπως καὶ οἱ φιλάσθεναι ἀνθρώποι.

Ἐπερερεθισμός, μεθυσητικαὶ οὐσίαι καὶ ἑλλειπὴς θέρμης ἐπιφέρουσιν εἰς τὰ φυτὰ, καίτοι οὐδὲν ἔχως νερικῶς συστήματος ἔχοντα, κατὰστασιν μεγίστην ὁμοιότητα ἔχουσαν πρὸς τὴν λεγομένην νευρικὴν ἀτονίαν, ἣν ὁμοίως τεταλαιπωρημένοι, ὑπέργηροι καὶ κακῶς ζήσαντες ἀνθρώποι ἐνίστε πάσχουσι.

Εἰς πολλοὺς ἴσως θὰ ἦνε παραμυθία, καίτοι ἀτελής, νὰ γνωρίζωσιν ὅτι καὶ εἰς τὸ φυτικὸν βασίλειον ὑπάρχουσιν ὁμοιοπαθῆ αὐτοῖς ὄντα, ἄλλοι πάλιν ἴσως αἰσθανθῶσι συμπάειν τινα ἀναλογιζόμενοι ὅτι καὶ παρὰ τοῖς φυτοῖς ὑπάρχουσι δις-τυχῇ καὶ ταλαιπώρα πλάσματα, ἅτινα περιέπεσαν μεταξύ ἀκακίῶν καὶ ζιζανίων ἢ ἐπὶ γῆς ἀγρόν, καὶ ἴσως τότε ἐνθυμηθῶσιν ὅτι ὑπάρχουσι καὶ ἀνθρὸ ἀνθρώπινα, ὧν πολλὰ ἀπόλυνται, ὡς αἱ αἰσχυνομένην τοῦ βοτανικοῦ, σιμνηλὰ καὶ ἀγνωστα καὶ ἀόρατα διὰ τὴν ἐγώστικὴν καὶ τυφλὴν ταύτην κοινότητα.

Ο ΚΑΛΙΣΤΟΣ ΟΙΝΟΣ.

Οἱ λόγοι τοῦ φαλμυθιστοῦ: „Καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου!“ οὐδεμίαν μέχρι τῆς σήμερον εὖρον ἀντίρρησην καὶ ἀναντίστον τοῦ συλλογισμοῦ τοῦ οἰνοπότης ἐκείνου, καὶ ὅν „καλὸς οἶνος κάμνει καλὸν αἷμα, καλὸν αἷμα καλὴν διάθεσιν, καλὴ διάθεσις καλὰς ἰδέας, καλὰς ἰδέας καλὰ ἔργα, καθιστῶντα ἡμᾶς ἄξιους τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπομένως ὁ οἶνος ἔχει ἡμᾶς εἰς τὸν οὐρανόν,“ δὲν ἐλέγχῃ τι ἀκριτοῦδε, καὶ τοι ὀλίγιστα ἐξ ὅλων τούτων τῶν καλῶν πραγμάτων γίνονται. Ἀλλ' ἤδη ἔργεται ἡ ἐρώτησις, πῶς οἶνος παρέχει τὰς περισσοτέρας εὐφροσύνας; πῶς ὁδηγεῖ ἡμᾶς εὐκολώτατα, ἀσφαλέστερα καὶ ἡδονικώτατα εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ;

Ἡ ἀπόκρισις δὲν εἶνε εὐκολός, διότι, ὡς γνωστόν, ὑπάρχουσι πολλὰ εἶδη οἶνων. Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Παύλου ἦσαν γνωστὰ ἐν Ῥώμῃ πολλὰ εἶδη γλυκοῦς οἶνου, ὁ δὲ μέγας Κᾶτων ἐγένωσκεν ἤδη ὁκτὼ διαφόρους ἰταλικούς οἶνους. Κρῖμα μόνον ὅτι δὲν μᾶς εἶπε, τίς ἐξ αὐτῶν εὐεωρεῖτο ὁ ἀριστος πάντων. Ὁ Πλίνιος ἐξυμνεῖ τὸν Μαμερτινίον, ὁ δὲ γέρων Ὀράτιος τὸν ἐκ Φαλέρνου. Ὀρτένσιος δὲ ὁ ἀντίπαλος τοῦ Κικέρωνος ἡγάπα ἀμφοτέρωθεν ταῦτα τὰ εἶδη συγγένους, καὶ ἐκτὸς αὐτῶν καὶ τὸν κύπριον οἶνον. Ὁ μέγας οὗτος ῥήτωρ ἐγκατέλειπε τοῖς κληρονόμοις του βι-

βλιοθήκην ἐκ δέκα χιλιάδων πῶν, δι ὧν βεβαιότατα ἐχαροποίησεν αὐτοὺς πλεώτερον ἢ ὅσον ὁ κατήγορος τοῦ Κατρίνα τοὺς ἰδικούς του διὰ τῶν μακρῶν βητορικῶν ἔργων του.

Ταῖν ὑπάρχουσιν ἄπειρα εἶδη οἶνων, ἀλλὰ πῶς εἶνε τὸ καλλίστον ἐξ αὐτῶν; Ἦδη ἐν ἔτει 1652 ἡ ἐν Παρισίοις ἱατρικὴ Σχολὴ εἶχεν ὀρίσει βραβεῖον διὰ τὴν ὀρθοτάτην ἀπάντησιν εἰς τὸ ζήτημα: „τίς οἶνος εἶνε προτιμότερος, ὁ Βουργουνδῖος ἢ ὁ Καμπανίτης“; Λέγεται ὅτι τότε εἶχον σταθεῖ ὑπὲρ τὰς 1000 πραγματείας, ἐξ ὧν τὰ δύο τρίτα ἐθεώρουν τὸν καμπανίτην προτιμότερον. Ἀλλὰ μετὰ 50 ἔτη κύριός τις ὁ J. B. de Salins ἀνέλαβε τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ Βουργουνδίου καὶ ἀπεδείξετο ἐν τῇ συγγραφῇ αὐτοῦ: „Défense du vin de Bourgogne contre le vin de Champagne, Luxembourg, 1704“, ὅτι ὁ τελευταῖος εἶνε εἰς τὴν ὑγίειαν πολὺ βλαβερύτερος τοῦ πρώτου. Ἐν ἔτει 1711 τὸ σπουδαῖον τοῦτο ζήτημα ἔδεικνεν ἐν Γαλλίᾳ ἀφορμὴν πρὸς φιλολογικὴν διαμάχην μεταξύ δύο τῶν διασημοτάτων καθ' ἡγήτων τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων. Καὶ ὁ μὲν ἐξ αὐτῶν, ὁ Ἀγάθων (Bénigne) Grenan (γεννηθεὶς τῷ 1681 ἐν Νογερς τῆς Βουργουνδίας) ἐξ ἀγάπης πρὸς τὴν πατρίδα του εἶχεν ἐξυμνήσει ἐν τινι λατινικῇ εἰδῇ τὰς ἀρετὰς τοῦ πυρώδους βουργουνδίου.

γουνδίου οίκου. Ὁ δὲ ἑτερος, Κάρολος Coffin (γεννηθεὶς τῷ 1676 ἐν Βικανεί παρὰ τὸ Παύμ) ἀνεδείχθη ὑπερασπιστὴς τοῦ ἀφρόεντος καμπανίτου καὶ ἐν τῇ, ἐπίσης λατινικῇ, φθῆ μετὰ τύσης ζέσεως ἐξέδωκε τὰ πλεονεκτήματα τοῦ πατριώτου του, ὥστε τὸ ποίημα τοῦ Grenan εὐρέθῃ εἰς δυσχερῆ θέσιν. Ἰνεκα δὲ τῆς ποιητικῆς ταύτης πάλης ἐσηματίσθησαν μετὰ τῶν οἰονοποσῶν τῆς πρωτευούσης δύο κόμματα, τὸ τοῦ Grenan ἐκθύμως ὑποστηρίζον τὸν βουργούνδιον, καὶ τὸ τοῦ Coffin ἀγωνιζόμενον ὑπὲρ τοῦ καμπανίτου. Ἀμφότερα τὰ κόμματα ταῦτα τόσον ἐχθρικῶς διέκριντο πρὸς ἄλληλα, ὥσον καὶ πάλαι ποτὲ ἐπὶ Ἰουστινίου τοῦ πρώτου καὶ Ἰουστινιανοῦ οἱ Πράσινοι καὶ οἱ Βένετοι ἐν Βυζαντίῳ, ὥσον καὶ ἐπὶ Δάντου οἱ Μαῦροι καὶ οἱ Λευκοὶ ἐν Ἰταλίᾳ.

Βλέπων ὁ καθ' ἡγ. Grenan, ὅτι τὸ κόμμα του καὶ ἀραιοτέρον ἦτο καὶ ὁἴσεν ὅτι βράδιον ἐμελλε νὰ ὑποκύβῃ, ἀπεφάσισε νὰ μεταχειρισθῇ δόλον πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν συμφερόντων του καὶ προσηκείωθη τὸν τότε διασημώτατον λατρὸν καὶ καθ' ἡγῆτην Γουί-Κρησέντιον Φαγκιὼν καὶ παρεκίνησεν αὐτὸν νὰ κηρύξῃ τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ καμπανίτου. Ὁ Φαγκιὼν, ὅστις δι' ἑκαστον Παρισινὸν ἀγαπῶντα τὴν ὑγίειαν τοῦ ἥτο χρησμός, διεκήρυξεν ὅτι ὁ καμπανίτης ἐμπεριέχει στομαχικὴν λίαν ἐπιβλαβὴ εἰς τὸν ὀργανισμόν τοῦ ἀνθρώπου, ὅτι τὸ ἀνθρωπικὸν αὐτοῦ ὄξύ παράγει τὸ στομαχικὸν ὄξύ καὶ γεννᾷ σπασμωδικὰς κνησμὸς τοῦ δέρματος, γνωστοὺς ἐν τῇ λατρικῇ ὑπὸ τὸ ὄνομα κνήρη. Δεκτικὸς ὑγιεινότερος εἶνε ὁ τοινικὸς βουργούνδιος ἀποδίδων εἰς τὸ σῶμα εὐάρεστον θερμότητα καὶ εὐτονίαν, ἥτις καὶ ἐν καιρῷ ἀσθενείας ἀκόμη ἐξασκᾷ λαμπρικὴν ἐπιρροήν.

Διὰ τῆς ἐξηγήσεως ταύτης ἀπώλεσεν ὁ καμπανίτης μέγα μέρος τῶν ὁπαδῶν του λιποτακτησάντων εἰς τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον καὶ ταχθέντων ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ βουργουνδίου.

Ὁ πάτερ — Grenan ὑφ' ὁνόματι μὲν δημοσίᾳ, κατ' ἴδιαν ὅμως ἀπέδιδε τὰ δίκαια τῷ ἐχθρῷ καὶ ὅταν ἦτο μόνος ἔπινε τὸν καμπανίτην μετὰ μεζόνος ἡδονῆς ἢ τὸν βουργούνδιον. Φυσικῶς οὐδεὶς ἔκπερε νὰ μάθῃ τοῦτο, διότι ἀλλως ἔθελον λιθοβολήσῃ αὐτὸν οἱ ὑπαδαί του. Μετὰ μεγίστης ἐχευμένης ἡγόραζεν ὁ Grenan διὰ τοῦ πιστοτάτου καὶ λίαν ἐχευμένου ὑπάρχοντος του τὸν κάλλιστον ἐν Παρισίαις καμπανίτην, ὅστις διὰ τῆς ἐξηγήσεως τοῦ Φαγκιὼν εἶχε σπουδαίως ὑποτιμηθῇ, καὶ διὰ νυκτὸς ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκόν του. Πᾶς ἄλλος ἀντ' αὐτοῦ ἔθελεν ἐναποθηκεύσει τὰς φιάλας εἰς τὸ ὑπόγειόν του, ἀλλ' ὁ Grenan δὲν ἐνόμιζεν αὐτὰς ἐκεῖ τόσον ἀσφαλῆς ὥσον ἐν τῇ ἰδίᾳ δωμάτιῳ καὶ ἐνταῦθα ἐκρυψεν αὐτὰς ἐντὸς ἰδιατερέων καὶ πρὸς τοῦτο ὀρισμένων πινακίδων βιβλίων, ἐπὶ τοῦ νοτίου τῶν ὁποίων ἐτύπωσε χρυσῇ γράμμασι τὸ ὄνομα λατίνου κλασικοῦ. Ὅστις δὲ ἔλαμπεν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ του παμπληθεῖς δεδεμένοι τόμοι, ἐφ' ὧν ὁ ἀμύητος ὀφθαλμὸς ἔβλεπε τὰς Ὁμήδους τοῦ Ὁρατίου, τὰ Ἑρωϊκὰ τοῦ Κατούλλου, τὰς Μεταμορφώσεις τοῦ Ὀβιδίου, τὰ Εἰδύλλια τοῦ Θεοκρίτου, τὰς Κωμωδίας τοῦ Τερεντίου καὶ Πλάτου, τὰ Ἐπιγράμματα τοῦ Μαρτιάκιου καὶ Περσίου καὶ τὰς Σατύρας τοῦ Ἰουβενάκη, ἐνῷ δὲν ἦσαν ἄλλο ἢ φιάλαι περιέχουσαι τὸν ἄριστον καμπανίτην. Ἴνα δὲ κερδήσῃ τόπον διὰ νέας ἀγορὰς κατεβίβασε μέρος τῶν ἀρχαίων βιβλίων εἰς τὸ ὑπόγειόν του.

Βλέπων ὁ Coffin ὁσημέραι ἀποσυρομένους τοὺς ὁπαδοὺς του ἐσκέφθη νὰ μεταχειρισθῇ καὶ αὐτὸς τέχνασμα τι διὰ νὰ ἀνυψώσῃ πάλιν τὸν καμπανίτην εἰς τὴν ἀρχαίαν περιουσίαν.

Πρῶτον τινὰ ἔστειλε πεντήκοντα φιάλας τοῦ κάλλιστου

Oeil de perdrix πρὸς τὸν κύριον Φοντενέλλον, μέλος ὄντα τῆς Ἀκαδημίας καὶ ἓνα τῶν ἐπισημοτάτων συντακτῶν τοῦ „Journal des Savants“ παρακαλῶν αὐτὸν ν' ἀναλάβῃ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ δολίως παραγκωνισθέντος καμπανίτου καὶ διὰ τῆς δυνάμεως τῆς γραφίδος του καὶ τῆς ἐμπροσθῆς τῆς εὐγλωττίας του ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ γνώμη τοῦ Φοντενέλλου εὐρίσκει ἐν Ἑλλάδι μεζόναν ἡχώ ἢ ὁ ὑποκτος χρησμός ἀπλοῦ λατροῦ, ὅστις τόσον ἀγνοεῖ τὰς ἀρετὰς τοῦ καμπανίτου, ὥσον καὶ ὁ τυφλὸς τὰ κάλλη μιᾶς εἰκόνης τοῦ Ραφαήλ.

„Ἐμπιστεύομαι εἰς ὑμᾶς — ἔλεγε τελευταῖον ἡ ἐπιστολή — τὴν τύχην τοῦ ἐκ δικαίας ὑργῆς ἀφρίζοντος πατριώτου μου καὶ τρέφω τὴν γλυκερὰν ἐλπίδα ὅτι ἡ πρὸς πᾶν ὥραον ἐνθουσιῶσα καρδία ὑμῶν θέλει καταβάλλει τὸν Φαγκιὼν καὶ θέλει ἐδηγήσῃ τὸν ἀτυχῆ καὶ παρεγνωρισμένον καμπανίτην πάλιν εἰς τὴν νίκην καὶ θέλει καταστήσει αὐτὸν ἀθάνατον διὰ τῆς μαγείας τῆς ποιήσεώς της.“

Καὶ πράγματι πολλὴν ἐπενέργειαν ἐξήσκησε τὸ θυμῶμα τοῦτο ἐπὶ τοῦ περιφανοῦς συγγραφέως τῶν „Dialogues des morts“ καὶ τῶν „Lettres du Chevalier d'Iler“. Γαργαλιστικῶς ὅπως καὶ τὸ ἀνδρακοδχον ἄρωμα τοῦ καμπανίτου ἀνῆλθεν ἡ λαοτὴ αὕτη κολακεῖα εἰς τὴν βίαν τοῦ σοφοῦ ἀνδρός, ὅστις ἤνοιξε μίαν φιάλην τοῦ Oeil de perdrix, ἔπινεν ἐν ποτήριον εἰς ὑγίειαν τοῦ εὐγενοῦς δωρητοῦ καὶ ἀπὸ τῆς σταγμῆς ἐκείνης ἔγινεν ὁ θερμώτατος λάτρης καὶ ὁ προθυμώτατος προασπιστὴς τοῦ διὰ τοῦ Φαγκιὼν δεινῶς ἐνοχοποιηθέντος καμπανίτου.

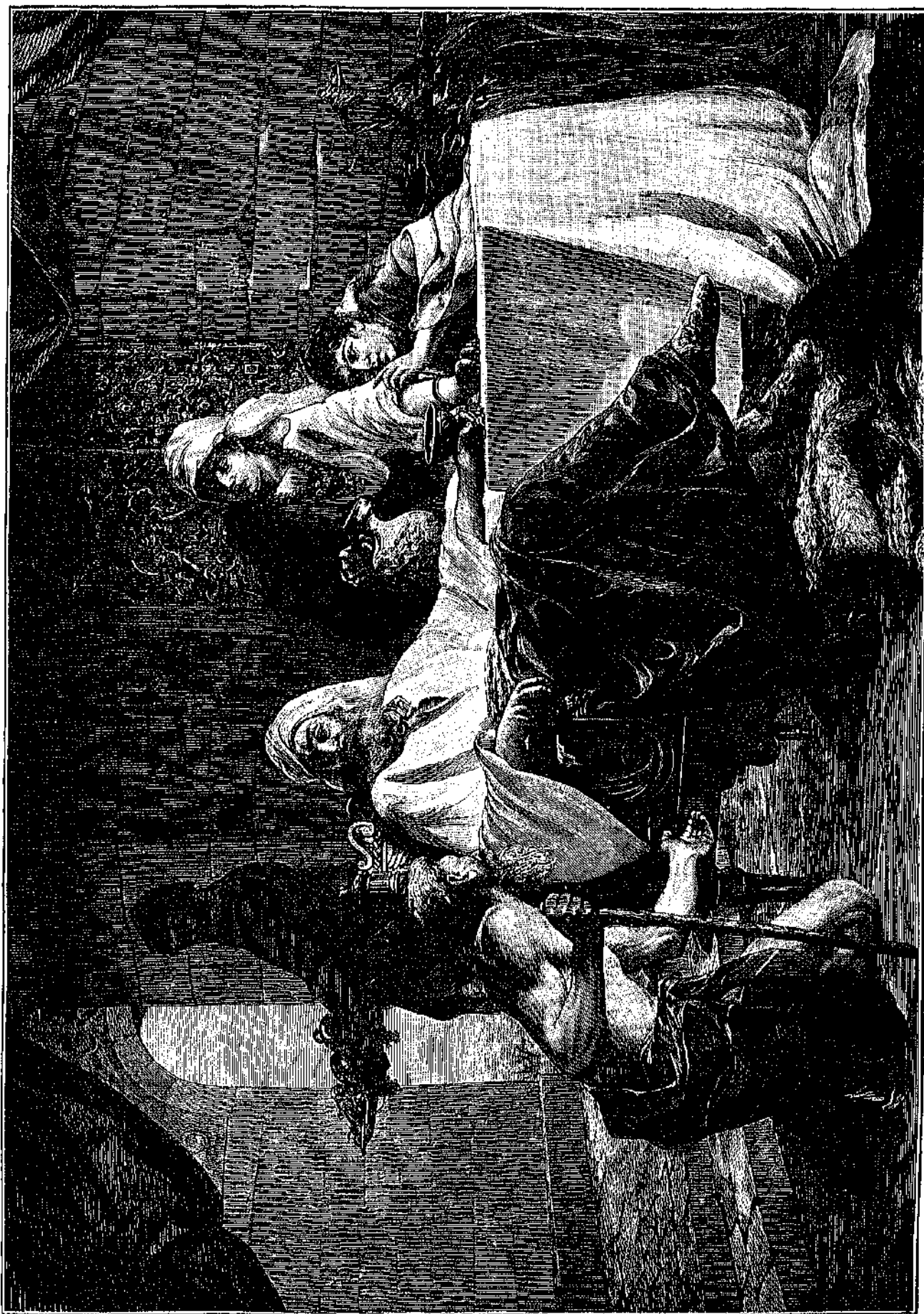
— Ἰδωμεν, εἶπεν ὁ Ἀκαδημαϊκός, τίς ἐξ ἡμῶν τῶν δύο θὰ εὖρῃ περισσοτέραν πίστιν, ὁ λατρὸς Φαγκιὼν ἢ ὁ δημοσιογράφος Φοντενέλλος.

Καὶ ἐν τῇ ἐπομένῳ ἀριθμῷ τοῦ „Journal des Savants“ ἐδημοσιεύθη ἐκτενέστατον ἄρθρον, ἐν ᾧ ἡ μετὰ τῷ Grenan καὶ Coffin ὑφισταμένη ἔρις περὶ τῶν προτερημάτων ἀμφότερων τῶν οἰων ἐξετιθέτο μετὰ μεγάλης πολυμαθείας καὶ βαθύτης γνώσεως τῶν πραγμάτων καὶ ἐν τέλει ἐλέγετο, ὅτι μετὰ τὰς ἐναργεῖς ταύτας ἀποδείξεις οὐδεμία πλέον ἡδύνατο νὰ ὑπάρχῃ ἀμφιβολία, ὅτι ἐν ποτήριον καμπανίτου εἶνε πολὺ ὠφελιμώτερον εἰς τὴν ὑγίειαν τοῦ ἀνθρώπου ἢ μία φιάλη βουργουνδίου. Ὁ μόνος οἶνος, ὅστις παρέχει εἰς τὸ ὑπὸ τῶν φροντίδων τυραννόμενον πνεῦμα ἡμῶν τὴν εὐλογημένην εὐθυμίαν, εἶνε τὸ ἀφρόεν ἀνθος τοῦ καμπανίτου. Αὐτὸς εἶνε ὁ δὸν Ζουὰν τῶν οἶνων, ὅστις κατανικᾷ ὅλων τῶν γυναικῶν τὰς καρδίας, εἶνε τὸ ταλισμάν. ὅπερ δίδει ἡμῖν τὰς χρυσὰς κλέιδας τῆς ἐκ βόθων πύλης τοῦ ἔρωτος, ἡ μαγικὴ πέτερις, ἥτις ἐκ τῆς κοιλάδος ταύτης τοῦ κλαυθιμῶντος ἀνάγει ἡμᾶς εἰς τὰ ἡλύσια πεδία. Ζήτω ὁ Coffin καὶ ὁ καμπανίτης!

Ἡ μετὰ τόσον ζωηροῦ πυρὸς γενομένη αὕτη ἀποθέωσις, ἥτις ἦτον ἀψευδὲς ἐκφρασις τῶν ἰδεῶν καὶ τάσεων ἀνδρός, ὅστις ὀγδοηκοντούτης γέρον ἤδη ἐγλυκονύτταζε νέαν κάρην καὶ ποτε εἰποῦσαν αὐτῷ „Ἀφῆστέ με ἡ φωνάζω!“ ἀπεκρίθη „φρονάξετε! αὐτὸ θὰ περιποιηθῇ τιμὴν καὶ εἰς τοὺς δύο μᾶς!“ ἡ ἀποθέωσις λοιπὸν αὐτῇ εὖρε τόσον εὐμενῇ ἡχώ εἰς ὅλους τοὺς Παρισίους, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ θερμώτατοι φίλοι τοῦ Grenan ἀπηρνήθησαν τὸν βουργούνδιον καὶ μεθ' ἑαυτὰς τὰς ἐπανελημμένας ὑπομνήσεις τοῦ Φαγκιὼν προσῆλθον βαθμυθὸν εἰς τὰς τάξεις τῶν πιστῶν τοῦ καμπανίτου.

— Ὁ καμπανίτης, ἐπανελάμβανον ὅλοι οἱ κηφήνες τῶν Παρισίων, εἶνε ὁ δὸν Ζουὰν τῶν κρασίων.

Καὶ μόνῃ αὕτῃ ἡ μεταφορὰ ἤρκασε ν' ἀναδείξῃ τὸν οἶνον τοῦτον νικητὴν διὰ παντός, ἔκτοτε δὲ ὁ βουργούνδιος ἀπώλεσε τὸ θάρρος καὶ οὐδέποτε πλέον ἐξῆλθεν ἀντιμέτωπος

Ο ΠΑΥΣΙΟΣ ΚΑΙ ΛΑΖΑΡΟΣ Ο ΠΤΟΧΟΣ.

του „δὸν Ζουὰν τῶν οἰνων.“ Ἡ δὲ πόλις Rheims μὴ λη-
γνοῦσα τὰς προγενεθείας ὑπηρεσίας τοῦ Coffin ὑπὲρ
τῆς προόδου τοῦ καμπανίτου ἐψήφισεν ἵνα κατ’ ἔτος στέλ-
λωνται εἰς Παρισίους πρὸς τὸν ἑξοχὸν ὑπερασπιστὴν διαπάντας
τῆς διαμαρχίας εἰκοσιεῖς φιάλαι ἀρίστου καμπανίτου. Ὁ
Coffin κατέστησε τὸν Φοντενέλλον συμμέτοχον τοῦ ἐκουσίου
τοῦτου δώρου τῆς ἀγαθῆς πόλεως Rheims μέχρι τοῦ ἔτους
1749, ὅτε τὴν 20 Ἰουνίου ἀπέθανε φθάς εἰς τὸ 63^{ον} ἔτος
τῆς ἡλικίας του. Ὁ δὲ Girouan, ὅστις κατὰ τὸ φαινόμενον
ἦτον ὁ ἀσπονδότετος ἐχθρὸς τοῦ Coffin, κατ’ ἴδιον ὅμως
ἐξηκολούθει νὰ ἐκκενῇ τὴν ὑπόγειον βιβλιοθήκην του, εἶπε
στρέψει τὰ νύκτα πρὸ 26 ἑτῶν πρὸς τὴν οὐνοβιβλιοθήκην
ταύτην καὶ ἐν ἡλικίᾳ 32 ἑτῶν μετὰ ἐπέρμετρον πόστυχός εἰς τὴν
γυναικίαν ἐπεχείρησε τὸ ταξίδιον εἰς τὸν ἄλλον κόσμον.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ.

(ἀνύφημα. — Συναίχμα.)

Λαμπρὸν ὄχημα, συρμένον ὑπὸ μεγαλοπρεπῶν ἵππων καὶ διευθυνό-
μενον ὑπὸ ἀμαξήλατου καὶ ὑπηρετοῦ ἐν πλουσίᾳ στολῇ, διήλθε τὴν στυ-
μὴν ἐκείνην τὴν δεινροστοχίαν. Εἰς τὸ βάθος αὐτοῦ ἐκάθητο κυρία, ἥς
τὸ ἀγέροντος καὶ ὀφθαλμοὶ ἀπέναντον εἰς τὴν χαιρετισμὸν τοῦ μέλ-
λοντος ὑπιστάτου διὰ ψυχροῦ μειδίσματος.
— Πῶς ἡ κόμισσα, ἡ ὁποία κατοικεῖ εἰς τὴν ἐν τέταρτον τῆς ὁδοῦ
ἀπὸ ἐδῶ ἀπέχουσαν ἑκατὼν, εἶπεν ὁ ἀνὺπικιστὴς εἰς τὸν Θεόφιλον, καὶ
ἐπειδὴ σήμερον εἶνε Κυριακὴ, ἔτε καὶ ὁ σύζυγός της, ὁ δικαηγὴς τοῦ συν-
τάγματός μας, συνειθίζει νὰ ἐπισκεπτήται τὴν ἑπιστὴν του, ἡ σύζυγός του
τὸ κάθεται, ὡς βλέπεις, λάσπη. Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι . . . ὅσον τὸ δυνατὸν
ἀπεμακρύνονται ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον . . . περιφώμος γάμος. Τρέχει νὰ
παῖ· τούτῳ φίλῳ μου τὴν αὐτοκτονίαν τῆς ἡδυστοῦ σου. Τί ἔχει νὰ
γίνῃ μετ’ αὐτὴν τὴν εἰδήσιν! Καλὴν ἐντάμωσιν ἀπόψε.
Ὁ νεαρὸς μαχητὴς ἀπεμακρύνθη προξένων φοβερὸν κρότον διὰ τὸν
περισσώτερον καὶ τοῦ κατὰ γῆς συρμένου ἑξέως του.
Ἡ πολυπληθὴς ἐταίρια τοῦ διευθυντοῦ Θεοφίλου, ἡ μὲλλον τῆς δε-
σποσύνης σύζυγόν του, ἥτις ἦν ἡμετέρα ἀνιούσα ἐκείνη, — εἶπε
ζητήσας ἄσπλον εἰς τὸ κτήμα τοῦ ἀνοικτηρίου τῆς μικρῆς πόλεως.
Ἡ κυρία Ἰουλίττα ἐκάθητο ἐν τῇ κήπῳ ὑπὸ βαθύσκιον πετρεῶν ἐνὸς
ἀνακλιντροῦ παταλαιωμένου. Οἱ λόγοι τοῦ Θεοφίλου, ὅτι ἡ θυγάτηρ Ἰλιου-
ατίου συλλογῆς κηροπλάσμων, ἥτις ποτε λευκὴ, ἐρυθρὰ καὶ τρυφερὰ
ἦτο καὶ ἀγαπᾶται ἐκ κρηρῶν, μετέβη πρᾶγματι καὶ νῦν ἐστὶ ἀληθείας
ὑπὸ τινος ἐπὶ τοῦ. Ἄν καὶ οὐχὶ πλέον τρυφερὸν, ἐν τούτοις λευκὸν καὶ
ἐρυθρὸν ἐφαίνεται καὶ σήμερον ἀκόμη τὸ πρόσωπον τῆς γυναικὸς, μετ’ ὅλην
τὴν διαφοράν ὅτι ἐκεῖνο, ὑπερ ἄλλου ἦτο τῆς φύσεως προῖον, παρήγετο
τῇ διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ ψυμυθίου. Ἡ ἀφρονος τῶν γυναικῶν γρῆσις
καθίσταται τὸ πρῶτον τῆς διευθυντρίας φοβερῶς ὅμοιον πρὸς τὸ κηρο-
πλάσματός.

Ἡ ἐντύπωσις αὕτη ἐστὶ μὲλλον ἐξήρετο διὰ τὸν καταβιβλίσμενον καὶ
ὠχρὸν ἐφθαλμῶν, ἀπαθὲς προσβλεπόντων κατὰ τὸν τὸν μελανομένον
ὄφρυν, ἐν ᾧ τὸ στόμα ἐδείκνυε στερεότυπον μειδίσμα, ὅς ὁ, ὡς ὑπὸ
ἀκανον προσοπίδα, τὸ γύναιον τοῦτο προσεπλάθει νὰ κρύψῃ τὴν μοχθηρὰν
φύσιν του. Τῆς κροσσώτων μεταξὺ τὸν ἐνδιμνα, ἀνοικόμενον εἰς τὰ ἄνω
καὶ ἀφ’ ὧν γυναικὸς τοῖς παγῶς αὐτῆς ὀμίους· ὁμοίως καὶ οἱ λίαν νεαρῶ-
δεις βραχίονες ἦσαν ἀκαλῆτοι. Τὸν πρᾶγλον καὶ τοὺς βραχίονας περιέ-
βαλλον ὅμοιον κοραϊκῶν καὶ μαργαριτῶν, ἐν ᾧ αἱ εἶδες ἦσαν φορτωμέ-
ναι διὰ δακτυλίων.

Τὴν στιγμὴν ταύτην προέβη ὁ Πιερρότος καὶ ἔστη μετὰ δεξιὰς πρὸ
τῆς διευθυντρίας, ἐν ᾧ ὁ ἐπιφάνων αὐτοῦ Θεόφιλος ἐκίνησε μετὰ φόβου
τὴν κεφαλὴν.

— Τί δὲς τέλος πάντων! ἀνεφώνησεν ὀργίλως ἡ σύζυγός του. Λοι-
πὸν . . . καί;
— Ἀπέθανεν, Ἰουλίττα . . .

Ἡ διευθύντρια ἔφερε μετὰ δεκτικῆς χαρονομίας, ἥτις κατὰ πᾶσαν
πυθονόγηται φέρειν ἐξέφραζε, τὸ πλήρες ἀρωμάτων ἑνίμακτρον της πρὸς
τοὺς ὀφθαλμούς, εἰς οὗς οὐδ’ ἴχνος διήλειψας ἐφαίνετο, καὶ εἶπε δυσανα-
σχετοῦσα.

Ἄλλ’ ὁ Φοντενέλλος, ὅστις καθ’ ἐκάστην ἔπινεν ἐν πο-
τήριον καμπανίτου, διὰ τῆς τοιαύτης διαίτης ἐφθασε σχεδὸν
τὸ ἑκατοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του. Γεννηθεὶς τὴν 11 Φε-
βρουαρίου. 1657 ἐν Ῥουέν, ἀπέθανε τὴν 9 Ἰανουαρίου 1757
ἐν Παρισίοις μετὰ φαιδρὸν συμπόσιον καθ’ ὃ ἔχεν ἐκκενώσει
εἰς ἀνάμνησιν τοῦ φίλου του Coffin τὸ τελευταῖον ποτήριον
καμπανίτου.

Ἡ διαμάχη αὕτη εἶχε διαδοθῇ καὶ εἰς Γερμανίαν. Ὁ
μέγας Φρειδερίκος ἐπρόβαλλεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν του τὸ
ζήτημα: „Διὰ τί τὸ μετὰ καμπανίτου πεπληρωμένον ποτή-
ριον ἐκπέμπει ἥχον καθαυτέρου ἢ ποτήριον μετὰ βουργουν-
δίου.“ Ἐπ’ ὀνόματι τῆς Ἀκαδημίας ὁ σοφὸς Sulzer ἀπε-
κρίθη: „Οἱ μικροὶ μισοὶ δὲν ἐπέρτερον δυστυχῶς εἰς τὴν
μέλῃ νὰ κάμωσι τόσον πολυδάπανα πειράματα.“

— Πρῶτα καὶ λοιπὸν ἐξετέλεσε τὸν σκοπὸν της, νὰ πνεύσῃ . . . αἶ,
εἶπε φοβερὸν!

Ἡ δὲ στερεότυπον μειδίσμα, ὑπερ οὐδ’ ἐπὶ στιγμὴν εἶχεν ἀφανισθῇ ἐκ
τῶν χειλέων της, προσέλαβεν ἀπαισίων χαρὰν, ὅτε ἐν ὀργῇ ἐξηκολού-
θησε λέγουσα.

Χάρεις εἰς τὰς καλὰς ἐργασίας, τὰς ὁποίας κάμνωμεν ἐδῶ τῇ ἐπιλή-
ρῳσῃ χθὲς εἰς τὸ τέλος τοῦ μικροῦ δὲν τὸν μισθὸν μέχρι τῆς τελευταίας
ἡμέρας, ἀλλ’ αὕτη διὰ τῆς αὐτοκτονίας της παρέβη τὸ συμβόλιον καὶ
ἐπρεπε τοὐλάχιστον νὰ με ἀποζημιώσῃ . . . Ἐμὰς οὗτοι σχεδὸν ἔλυν τὸ
ποσὸν τὸ ἐστεῖλε ταχυδρομικῶς εἰς τὸ νοσοκομεῖον, ὅπου νοσηλεύεται ἡ
γρᾶτὴ μας, ποὺ παρίσταται καμικὰ πρόσωπα . . .

— Πόσον εὐγενὴς ψυχὴ! ἐτόλμησε νὰ εἰπῇ ὁ Θεόφιλος.
— Εὐγενής; Τί; . . . δὲν ἔμπορούσαμεν μήπως καὶ ἡμεῖς νὰ χρε-
ωσθῶμεν τὰ γράμματα, ὅπως καὶ ἡ παλιόγρη ἐκείνη;
— Ἄλλὰ νομίζω μόνον, Ἰουλίττα, —

— Ἄ, νομίζεις . . . μπᾶ! εἶπεν ἡ διευθύντρια καὶ ἔτριψε μετὰ πε-
ριφρονήσεως τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν ἐπίστα, ὥστε δεομένης τὴς ἐρυθροπλῆν βο-
στορήσων, πεσούσα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ της, ἔτρεμεν ὡς φωλιὰ μικρὸν ὄρεον.
— Καὶ τί λέγεις τώρα σὺ ’ς αὐτὸ, Θεόφιλε, ποὺ ἡ θεοτέρελλη ἤγχε καὶ
ἐγραψεν δια τὰ βιβλία της ἐπὶ τὴν Καρολίαν; . . . ἔς ἐμὲν ἐκείνη δὲν
ἔδωκε, τίποτε. Ἐσὺ ὅμως . . . χα . . . χα . . . χα ἐσὺ δὲ καὶ κληρονομίης
τοὐλάχιστον τὸ ὀρόλογίον της . . . τὸ παλαιὸν ἐκεῖνο, ποὺ οὐτε γρᾶς εἶνε
τοὐλάχιστον!

— Ἡ ἀτυχὴς Σουσσάνα . . . ἀκριβῶς τὴν προσφιλῇ ἐκείνην κληρονο-
μίαν τῆς μητρός της . . . προώρισε δι’ ἐμὲ.

— Φίλοις! ἀνέκραξεν ἡ διευθύντρια καὶ ἐξηκολούθησε σφοδρότε-
ρον — Τὸ παύσιμον βραχιόλι, τὸ ὅπου ἐχεν ἡ Σουσσάνα ἀπὸ τὸν ἀπ-
στον ἐραστή της, δὲν εὐρέθηκε· φαίνεται τὸ ἐκράτησεν ἐπάνω της, καὶ
τώρα βέβαια ἡ ἀστυνομία θὰ λογαριάζῃ δακτυλίσματα τὰ ἔξωδον τῆς κηδείας
διὰ τὸ κρατήσῃ.

Ὁ Θεόφιλος ἤτοιμάζετο ν’ ἀπαντήσῃ, ἀλλ’ ἡ σύζυγός του ἀνάρτητος
ἐξηκολούθησε.

— Σεύρεις, σήμερον εἶνε Κυριακὴ καὶ δι’ αὐτὸ ἔχομεν μεγάλην πα-
ράστασιν. Θὰ παρουσιασθῇ καὶ ὁ Πιερρότος. Τρέξε λοιπὸν νὰ περιποιη-
θῇς τὸ ἔξον, ὅς ὃ τόσον ἐκουράσθηκε χάριν τῆς ἀνοησίας του. Γράψε
ἀμέσως καὶ εἰς τὸν πρᾶκτορα, νὰ εὐρῇ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον ἀντι-
κατάστασιν διὰ τὴν νεκρὰν. Συμβούλευσέ τον νὰ μὴ στείλῃ πάλιν ἄλλην
τοιαύτην τρελλήν. Εἰδοποιήσας τὸν ἐπίσης, ὅτι σήμερον τὸ πρῶτ’ ἡλθε καὶ
ἡ γορεῖται, ποὺ μὰς ἔγραψε. Εἶνε ἕνα παρηγορητικόν, ἀλλὰ λέγει, πῶς εἰς
τὸ φῶς φαίνεται ὀραία καὶ γορεαὶ ἐξαίρετα. Αὐτὸ δὲ τὸ ἴδιόν μου. Θεέ μου,
Θεόφιλε! ἀνέκραξεν ἡ Ἰουλίττα βλέπουσα μοχθηρῶς τὸν τεθλιμμένον ἱππέα,
ἐξακολουθεῖς πάντοτε νὰ κἀνθαι ἐπάνω ’ς τὸ ἄλογον δὲν καταβαίνεις λοιπὸν;
Ὁ γέρον ἀπέσυρε βραδείως τὸν ὑπὲρ τὴν Ἰωσήφιν ἐξηλωμένον
μανθῶν του καὶ ὠδήγησεν οὕτω τὸν ἱππον, ὥστε δὲν ἀπεκρύπτετο πλέον
ὑπὸ τοῦ πλάτους αὐχένος τοῦ ἔξωθεν τὸ σῶμα τῆς μικρῆς κόρης.

— Κόττοξε . . . τὸ παιδί . . . ἀγαπητὴ μου Ἰουλίττα, ἐφέλκεται ὁ
ἀτυχὴς μετὰ τρεμόντων χειλέων.

Ἡ διευθύντρια ἔμεινε ἐπὶ στιγμῆς τινος ἀναστος.

— Τί σημαίνει αὐτὸ τὸ παιδί; ἠρώτησε τέλος μόλις καὶ μετὰ βίας.
— Εὐσεπλαγῆσου το! εἶπεν ὁ Θεόφιλος μετὰ λυσιτελεῖς γεροντομίας.

Ἡ διευθύντρια ἠγωνίζετο ν’ ἀναπνεύσῃ, διὰ τὸν νευρωθῶν βραχιό-
νῳ της ἐστηρίχθη ἐπὶ τὸν ὑποχωρόντων παλίων ἐρεσιμῶν τοῦ ἀνα-
κλιντροῦ καὶ ἐκυψε πρὸς τὰ πόδια μετὰ βλεμματα τήρεως, ἐτοιμοῦ νὰ ἐφορ-
μήσῃ κατὰ τῆς λείας της.

— Φέρεται ἕνα ζήτησιν αὐτοῦ ’ς τὸ σπῆτι καὶ θέλεις νὰ με τὸ φορτί-
σῃς; ἔλαυ ’ς τὰ σωστὰ σου; ἀνέκραξεν ἡ μέγισμα καὶ τὸ περὶ τὸ στόμα
της ἀνεξέλεπτον μειδίσμα προσέλαβεν ἑνερπασίον φοβερόν.

Ὁ Θεόφιλος ἀπῆλπε καὶ ἐναπέθεσε τὴν μικρὰν κόρην, ταλαιπωρο-
μένην καὶ ἔχουσαν ἡμικεκλεισμένους τοὺς ὀφθαλμούς, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους
πρὸ τῆς γυναικὸς του ὑποστηρίξων αὐτὴν διὰ τὸν βραχιόνον του.

— Ὁ δὲ τοῦ διηγηθῶν, ἀγαπητὴ Ἰουλίττα, πῶς εἰρήκα αὐτὸ τὸ κορίτσι.
Μποροῦμε παλὸ νὰ ἀφελθῶμεν ἀπὸ αὐτοῦ, διότι ἔχει ταλέντο.

Ἡ διευθύντρια ἐβλάσε σαρκαστικῶς, ἀναφωνοῦσα. — Ταλέντο! Πό-
σαι φορεῖς σὲ ἔχουσα νὰ λέγῃς, ὅτι ἀνεκλήμφες ταλέντο, καὶ εἰς τὸν ἐου-
τὸν σου καὶ εἰς πολλοὺς ἄλλους. Καὶ ὅμως ὅπως καὶ συ δὲν ἔχεις κανὴν
προτέρημα ’ς τὴν τέχνην, ἔστη καὶ ἐκεῖνοι οἱ καὶ ἦσαν τεχνεῖδες, ἐν ᾧ σὺ
τούς ἐνέμιζες ἀσκήν. Τώρα τοιμάξας νὰ φέρῃς ’ς τὸ σπῆτι μου ἕνα παιδί
τὸν θρόνον, καὶ ἔχεις τὴν ἰδίαν, ὅτι εὐρήκεις πάλιν μίαν μεγαλοφυΐαν!
Ἐξὼ ἀπὸ τὸ σπῆτι μου, γλῆγορα νὰ πῇς νὰ δαῖσῃς τὸ παιδί ἐκεῖ, ὅπου
τὸ πῆρες!

Ὁ Θεόφιλος ἐξήγαγε τὸ φέλλιον ἐκ τοῦ θυλακίου τῆς Ἰωσήφινος καὶ
ἐθηκεν αὐτὸ εἰς τὴν χεῖρα τῆς μικρῆς κόρης. — Ἰδιόμορφα, κορίτσι μου,
τί σοῦ εἶπα, ἐπιθόρισε, δόσε τὸ βραχιόλι ’ς τὴν κυρία καὶ πᾶς, ὡς παρα-
καλῶ, ὀραία, καλὴ κυρία, μὴ με διώγῃς, καὶ πάρε τὸ βραχιόλι αὐτὸ
ὡς δῆδρο!

Ἡ Ἰωσήφιν ὤφισε τοὺς ἐν τῇ κυρτῇ της εἶπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε
λάμποντας ὀφθαλμούς της πρὸς τὴν διευθύντριαν καὶ μετὰ ἡδυστάτης φω-
νῆς εἶπε· — Σοὺ χαρίζω, ὀραία, καλὴ κυρία, αὐτὸ τὸ βραχιόλι καὶ σὲ
παρακαλῶ, μὴ με διώγῃς.

Ἡ διευθύντρια ἤρπασε ταχέως τὸ κόσμημα λέγουσα· — Ἄχ, αὐτὸ
εἶνε τὸ βραχιόλι τῆς Σουσσάνης! Ἐπειτα τὸ ἐκράτησεν εἰς τὸ φῶς τοῦ
ἡλίου καὶ παρετήρησε αὐτὸ ἐν ἐκστάσει. — Τῆς τὸ βραχιόλι ἀπὸ τὸ χεῖρ,
προέβηκε βλέπουσα ἐκ τοῦ πλαισίου τὸν Θεόφιλον, αὐτὴν τὴν φορὰν ἐνα-
μας φρόνιμα. Μετ’ εὐπρεστικῆς περιέριξε τὸν βραχιόνον τῆς δι’ αὐτοῦ
καὶ ἐξηκολούθησε σαρκαστικῶς· — Ἄν ὅμως, Θεόφιλε, νομίζεις ὅτι δὲ σὺ
συγκυρόσῃς τὴν ἀνοήσιαν μετ’ αὐτὸ παιδί διὰ τὴν γυναικὴν αὐτὴν πρᾶξιν
σου, ἀπατάσαι φοβερόν.

Ὁ γέρον ἔλυσεν ἐν τῇ μεταξύ τὸν χλαῖνον τοῦ ἱππου καὶ ἀφῆρσεν
αὐτὸν τὸ ἐφίπικον στομάχι, τὴν δὲ Ἰωσήφιν, ἣν ἔχεν ἐναποθέσει
ἐπὶ τὸ ἀνακλιντρον, ἐκάλυψε διὰ τοῦ στομάχου τούτου. — Πῶς δὲ
δὲ ἡμποροῦσα ἐνὸ νὰ βγάλω τὸ βραχιόλι ἀπὸ τὸ χεῖρ τῆς Σουσσάνης,
εἶπε στραφεῖς πρὸς τὴν σύζυγόν του, αὐτὸ δὲ ἦτο κλοπή. Ἡ Σουσσάνα
ὅμως τὸ ἐκράτησεν αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ εἰς τὸ παιδίον, δίδων πρὶν . . .

— Αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ τὸ ἐκράτησεν εἰς τὸ παιδί; διέκρινεν αὐτὸν ἡ διευ-
θύντρια. Ὡς δὲ, τώρα ἐννοεῖ! Αὐτὸ εἶνε τὸ παιδί της, καὶ σοῦ τὸ ἐφῶρ-
τασε τώρα! Μὲ τὸ βραχιόλι ἐσκόπευε νὰ με πείσῃ ν’ ἀναβρέθω αὐτὸ τὸ
ακουσθῇ! Ἄ, ποτὲ, ποτὲ!

Πρὶν ἢ ὁ Θεόφιλος προσφάσῃ ν’ ἀπαντήσῃ τὴν ἡκούσθη ἐκ τῆς ὁδοῦ
τοῦ κήπου λεγούρᾳ φωνῇ, τερετίζουσα μελωδία μελοδράματός τινος, καὶ
μετ’ ὀλίγον ἔστη πρὸ τοῦ ἐζύγου τῆς διευθύνσεως, ἡ αἰδοῦς Καρολίνα
Μ . . . ἔβλεπε ἐκείνην κόμην, εὐεχίδες πρόσωπον, ὀφθαλμοὺς γλαυκοὺς καὶ
λαμπροὺς καὶ φιλόστολον στόμα.

— Πρόσεξε, κυρία διευθυντοῦ, δὲ σοῦ βῆξω μιὰ νόστιμη — βόρβρα,
ἀνεφώνησεν ἡ Καρολίνα καὶ ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ ψαλιδίου πλῆος της, δὲ
ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρά της ἀπὸ τῶν ἐρυθρῶν ταινιῶν του, πορτοκαλίαν,
ἡτοιμάζετο δὲ δι’ αὐτοῦ νὰ σκοπεύσῃ κατὰ τῆς Κυρίας Θεοφίλου, ὅτε πα-
ρετήρησε τὸν περιεσπόμενον σύζυγον καὶ τρομάξασα ἀφῆκε τὸν κερπὸν νὰ
πέσῃ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

— Κόριε διευθυντὰ — ἐγυρίσαστε! ἐφώνησε. Καὶ τί νέα φέρεται;
. . . Ἄχ, ἐπὶ τοῦ προσωποῦ σας ἀνεγνώσκω ὅτι ἡ ἀτυχὴς συνάδει-
φός μου . . .

— Δὲν εἶπ’ οὐδὲν . . . συνεπλήρωσεν ὁ Θεόφιλος.

Ἡ Καρολίνα ἐστήριξε τὸ μέτωπόν της ἐπὶ τοῦ κορμιῦ τοῦ δένδρου
καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ πικρῶς, ἔπειτα διακοπτομένη ὑπὸ λυγρῶν ἔλεγε πρὸς
ἐαυτήν· — Τί ἀνόητος ποῦ ἦμην, νὰ προγεμασθῶ μετ’ αὐτὸ ἀνθρωπιστικῶν
. . . καὶ νὰ λησμονήσω ὅπως διόλου τὴν καυμένην Σουσσάναν . . . Αὐτὸ
ὅμως ἔγινε, διότι ἀπὸ τὸν φόβον, ὁ ὁποῖος δι’ αὐτὴν μ’ ἐβασάνισεν, ἔπαυ
πολὺ κραοῖ. Ὡς δὲ μου, καμικὴ φορὰ δὲν ἐπίσταται, ὅτι ἡ Σουσσάνα
μποροῦσε νὰ κάμῃ τοιοῦτό τι.

— Μὴ λησμονῆς ὅμως, Καρολίνα, ὅτι τὸ καλίστερον φορέματί της
τὰ κατέθηκεν εἰς διάφορα δαιμονικά καταστήματα, εἶπε πρὸς αὐτὴν μετὰ
μοχθηρίας ἡ διευθύντρια, διὰ τοῦ θυμῶνός της νὰ πλουτίσῃ ἡ ἡματιοθήκη
σου. Μὴ κλάις λοιπὸν περισσότερον παρὰ ὅσον τὸ ἐπιτρέπει ἡ ἀξιοπρέ-
πεια . . . γελώσῃς κληρονομίαν.

— Ὡ, κυρία! ἀνεφώνησεν ἐξοργισθεῖσα ἡ αἰδοῦς, φωνήτης λοιπὸν
τόσον ταπεινῆς τὴν κληρονομίαν μου; Πῶς ἔρχεται πάλιν νὰ κλαίῃ πικρῶς
καὶ μετὰ στεναγμῶν ἔλεγε· — Τηλέπων τόσον πολὺ τὴν καυμένην Σουσσάναν.

— Μπορεῖς τὴν ἀγάπην σου αὐτὴν νὰ μεταβιβάσῃς τώρα εἰς τὸ
παιδίον της, ἀγαπητή μου, εἶπε σαρκαστικῶς ἀνακατηρέουσα ἡ διευθύντρια.

Ἡ Καρολίνα τὴν προσέβλεπεν ἑνωδῶς καὶ τὴν ἠρώτησε· — Τί ση-
μαίνει αὐτό;

— Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ Σουσσάνα . . . ἡ ὑποκρίτρια αὐτῇ, ἡ ὁποία
εἰς τὴν τελευταίαν της ἐπιστολὴν ἐγραψεν εἰς τὸν πατέρα μου, ὅτι δὲν ἐμ-
πορεῖ νὰ ζήσῃ καὶ νὰ ἴδῃ τὴν αἰσχύνην της — εἶχεν ἤδη ἀποκτήσει
τέκνον. Δι’ ἐκεῖνο λοιπὸν τὸ τέκνον ἐξέλεξεν αὐτὴ — ἀλλ’ ὡς μὴ κατη-
γορημένον τοὺς νεκροὺς, λοιπὸν αὐτὴ ἡ ἀφελότητος — τὸν οὐκύνον μου ὡς
δετὸν πατέρα.

Ἡ Καρολίνα ἔμεινε ἐμβρόντης ἐπὶ τῇ ἀκούσῃ, μόλις δὲ ἔροι-
μάζετο νὰ λάβῃ τὸν λόγον ὁ Θεόφιλος, ἤρξατο ἡ σύζυγός του νὰ λέγῃ
κρυοφάουσα.

— Σιῶπα, παλιόγρη! Ἐστω εἶνε καθὼς λέγω ἐγὼ! Ὡς, ἐμὲν δὲν
μπορεῖς νὰ με γελᾷς! Νό, Καρολίνα, κύτταξε, εἶπε δεικνύουσα τὸ ἀνα-
κλιντρον, αὐτὸ εἶνε τὸ παιδί της.

Ἀλλὰ ἔδραμε ταχέως πρὸς αὐτὸ καὶ μετὰ τρεμύσεως χειρὸς ἐκ συμ-
κινήσεως ἤγειρε τὸ τὴν μικρὰν καὶ ἤδη βαθείας ὑπνότητους κόρην κα-
λύπτον στομάχι. Ἰδοῦσα δὲ τὸ ἐράσιμον πρόσωπον, περιβαλλόμενον ὑπὸ
πικνῶν βοστρύχων, ἐφωβήσεν ἐν ἀγανάκτῃ παραχῇ.

— Τὸ παιδί της . . . τὸ κοριτσάκι τῆς Σουσσάνης.

Ὁ Θεόφιλος εἶχεν ἀποφασίσει νὰ μὴ φανερώσῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος
εἰς τὴν Καρολίαν τίς ἦτον ἀληθὲς ἡ μήτηρ τῆς μικρῆς κόρης. Ἐλεγε δὲ
καθ’ ἑαυτὴν ὅτι θεωροῦσα ἡ Καρολίνα τὴν νεκρὰν συνέδελφόν της μητέρα
αὐτῆς, ἤθελε τὴν προστατεύσει, οὕτω δὲ ἡ Ἰωσήφιν ἦτον ἀσφαλὴς τοῦ-
λάχιστον μέχρις ὅτου ἤθελε πεισθῇ ἡ σύζυγός του, ὅτι ἐν αὐτῇ ὑπῆρχον
ἀκένυτος πηγὴ πρὸς ἐκνοποιοῦσιν τῆς ἀνοήτου πλεονεξίας της. Ἐβλη-
σάσε λοιπὸν καὶ αὐτὸς τὴν Ἰωσήφιν καὶ μόλις συγκρατῶν τὰ δάκρυά
του, εἶπε πρὸς τὴν Καρολίαν.

— Δὲν εἶνε ἄμωρος παιδί; καὶ τὸ καυμένο — ἔχασε τὴν με-
τέρα του.

— Ἐνα τέτοιον παιδί ἔμπορεῖται νὰ τὸ ἀγαπᾷ — ’ς ὅν μητέρα.

Μπᾶ, Καρολίνα, καὶ δὲν τὸ παύσεις λοιπὸν καὶ αὐτὸ μαζῇ μετ’
τὴν ἄλλην κληρονομίαν; εἶπε σκιαπτικῶς ἡ διευθύντρια.

— Εὐσεπλαγῆσου τὸ καυμένο τῶρρανόν, Καρολίνα, εἶπε ὁ Θεόφιλος.
Πᾶρε τὸ ὑπὸ τὴν προστασίαν σου, ὥς ὅτου ἔβρωμ’ ἄλλο καυμένο τῶρρα.

— Μάλιστα, τὸ παῖρνα — διὰ τὸ χατῆρι τῆς δυστυχῆς μητρός τῆς
καὶ διότι τὸ ἀξίεραστον αὐτὸ πλάσμα ἀμέσως μοῦ ἐκέρθησε τὴν καρδίαν,
εἶπεν αὐτὴ καὶ μετὰ προσοχῆς, ἵνα μὴ τὴν ἐκπύσῃ, ἔλαβε τὴν Ἰωσήφιν
εἰς τὰς ἀγκάλας της. Ἀμέσως ὅμως ἐγένετο σύννομος καὶ εἶπε μετ’ ἀμνη-
χανίας. — Ἄλλὰ δὲ εἰπῇ ὁ κόσμος, ὅτι εἶνε ὁ δὲ μου παιδί! — εἶτα δὲ
πάλιν φαιδρυνθεῖσα προσέβηκε. — Τί με μέλεις; ἔστω καὶ νὰ ἦτον δὲ
μου, ἀδιδέφορον!

— Σιέφου πρῶτα καλὰ τί κάμεις! ἐφώνησεν ἡ διευθύντρια. Ἄν
κρατήσῃς τὸ παιδί, φιλάτῃ μου, δὲ τὸ ἔχῃς πάντα μαζῇ σου, διότι ἐγὼ
ποτὲ δὲν θὰ τὸ ἐπιτρέψω νὰ ᾔνῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ συζύγου μου.

φωτιά. Θεέ μου, μήπως και ήνε άρρωστος; Ά, όχι, δεν πιστεύω, φαίνεται δεν κοιμήθηκε την νύκτα καθόλου και τώρα θέλει να ξαναπαρη τον ύπνο του. Τώρα ήμεις να κλείσω περισσότερο το παράθυρο, δια να μη τό ένοχλή ο ήλιος. Έσπευσε λοιπόν άμέσως προς αυτό, πρό τοῦ όποιου έν έλλείψει παραπετάσματος έκρέματο έσθής και εξήλειπασεν αυτήν περισσότερο δια να σωθή ολόκληρον τό διαμέριον, έν τῷ μεταξύ δέ έρριψεν έν βλέμμα έξω και έμειδίασε φιληδέως.

— Τί μεγαλοπρεπής αυτός ο κόμης Χόντης, έπεν έν ᾧ μετ' ένδιαφέροντος ήκολούθει δια τοῦ βλέμματος έρεππον αξιωματικών, ακριβώς κατά την στιγμήν εκείνην παρερχόμενον πρό τοῦ παραθύρου της. — Νομίζω ότι με ελπί. Ίσως έλθω άπόψε εἰς τήν παράστασιν. Καί εἰνός, όχι, πῶς έπείσθην να πάρω τήν θέσιν τῆς καυμένης Σουσσόνος, να παραστήσω τήν δεσποινίδα τοῦ φρουρίου 'ς' ένέκον το φρικτό δράμα.

Έσπευσμένως δ' έλαβε τετραδίδον τι πεπαικωμένον και ήρρισε ν'

παρηγάλλη δε αὐτοῦ: „Πλήρης όργης και εκδικήσεως όρμη! Έξω εἰς τό σκότος τῆς νυκτός!“ Περρ! έτσι πρέπει ν' όρχίσω! Καί έρριψε μακράν αὐτῆς τό τετραδίδον. — Άπ' αὐτό τίποτε δέν βγαίνει. Έγώ είμαι συνειθισμένη 'έν ένθυμο ποιῶ νά τραγουδῶ και όχι — τοιουτοτρόπως νά βλάψω τήν δεατρικήν φήμην μου. Ίσπαιτα δέν πρέπει κανείς νά ήνε και πάρα πολύ άγνώστος. Δέν 'φέρθηκαν καλῶς ως προς τό παιδί τῆς . . .

Τό πρόσωπόν της έσκιυράσπασε και προσέβλεψε τεταραγμένη τήν κοιμημένην μικράν κόρην. Άλλ' ήμέσις πάλιν επανέστησε τό φιλόστολον μειδίαμά της και άνεφώνησε: — Έπειτα τί άλλο 'μπορεῖ νά 'βγῇ από αυτό; Άν βαρεθῶ τό μητρικά μου καθήκοντα Έχω τό δικαίωμα νά τό 'βάλω έίως δέχλου από 'πάνω μου. Είμαι προαιρετική μητέρα . . . χα . . . χα . . . χα . . . εἰνε πολύ νόστιμο!

(έπεται τό τέλος).

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

τοῦ
ΣΟΦΙΕΣΧΛΟΥΕΡ.

Οί μεγάλοι ποιηταί μεταμορφώνται εἰς τὰ παριστάνοια πρόσωπα και εκαστος αὐτῶν έμυλεῖ όςπερ έγγαστρίμυθος, ότῃ μὲν δια τοῦ ήρωος, άλλοτε δέ δια τῆς νεαρᾶς και αἰώας κόρης, μετά τῆς αὐτῆς εὐηθείας και ἀφελείας· οὕτως ο Σαίξπηρ και ο Γκαίτε. Οί δευτέρως τάξεις ποιηταί μεταμορφοῦσι τὰ παριστάνοντα πρόσωπα εἰς έκατούς, ως ο Βύρουν, τότε δέ τὰ δευτεραγωνιστοῦντα πρόσωπα μένουσι συχνάκις άνου ζωῆς, όπερ έν τοῖς συγγράμμασι τῶν μετρίων ποιητῶν συμβαίνει και εἰς αὐτὰ άκόμη τὰ πρωταγωνιστοῦντα πρόσωπα.

Ἡ μουσική εἰνε ή ἀληθὴς γενική γλώσσα, ήν άπας ο κόσμος ένοεῖ. Διὰ τοῦτο έν άπάσαις ταῖς χόραις και δι' όλων τῶν αἰώνων ἀκαταπόστως και μετά μεγάλου ζήλου και προθυμίας έμιλεῖται, σπουδαία δέ τις και πολυσήμαντος μελωδία ταχέως διαδίδεται ἀνά πᾶσαν τήν ὕψηλον και εκγενηκεῖται, ένῳ ή έπιπόλαιος και ασήμαντος ταχέως αποπνίγεται και άποσβέννυται, όπερ δηλοῖ ότι ή οὐσία τῆς μελωδίας εἰνε μάλλον εὐκατάληπτος. Έν τούτοις δέν έμυλεῖ περί πραγμάτων, ἀλλὰ μόνον περί ήθονῆς και υλίφσεως, και δια τοῦτο έμυλεῖ μάλλον προς τήν καρδίαν, έν ᾧ προς τήν κεφαλήν ήμέσις οὐδέν έχει νά εἴπῃ, κατάρχησιν δέ ποιούμεν άπαιτοῦντες παρ' αὐτῆς τοιοῦτό τι, όλον συμβαίνει εἰς τήν ζωγραφοῦσαν μουσικήν, ήτις εἰνε πάντοτε αἰδοίμος και άπορριπτεῖα Άλλο βέβαια εἰνε εκφρασις τῶν παθῶν και άλλο ζωγραφική παράστασις τῶν πραγμάτων.

Εἰς όλας τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας υπάρχουν άνθρωποι υπέρχοντες κατά τήν διάνοιαν, καίτοι στερούνται πάσης παιδεύσεως και σοφίας. Διότι ο φυσικός νοῦς δύναται ν' αντικαταστήσῃ σχεδόν πάντα βαθμὸν μορφώσεως, ἀλλ' οὐδεμία μόρφωσις τήν έλλειψιν φυσικοῦ νοῦ. (Ο) πεπαιδευμένος υπερτερεῖ βέβαια αὐτῶν κατά τὸν πλοῦτον περιπτώσεων και πραγμάτων (ιστορικῶν γνώσεων) και φυσικῶν διδαγμάτων, άτινα συνέχονται καταλλήλως και εὐαρμόστως προς ἄλληλα, ἀλλὰ τοῦτο δέν σημαίνει ότι εὐεβάδυνε συγχρόνως εἰς τήν οὐσίαν όλων εκείνων τῶν περιπτώσεων, πραγμάτων και αἰτιῶν. Ο οξυδερκής και άγχνίους άπαιδευτος δέν έχει ανάγκην τοῦ πλοῦτου εκείνου, άρκεῖ αὐτῷ μία και μόνη περίπτωσις εἰς ἰδίαν πέρας, ίνα διδαχῇ πλείοτερα τῶν ὅσα δύνα-

ται νά διδαχῇ ο πεπαιδευμένος εκ χιλίων περιπτώσεων, ός οὗτος γνωρίζει μὲν, ἀλλὰ δέν έννοεῖ, διότι αἱ ὀλίγαι γνώσεις τοῦ άπαιδευτοῦ εκείνου εἰνε ζωῖσαι και εκάστη αὐτῶν ὀρθῶς και συνετῶς κρινομένη ιστοδυναμει προς χιλίας ἄλλας. Ίδὲν έναντίας ή πολυμαθία τῶν κοινῶν σοφῶν εἰνε κερὰ, διότι εάν δέν αποτελῇται, όπως συνθέστατα συμβαίνει, εκ γυνῶν μόνον λόγων, πάντως συνίσταται εἰς ἀφρητημένων γνώσεων, αἵτινες έν τούτοις έχουνσιν αἴξιν μόνον δια τῆς παραστατικῆς γνώσεως τοῦ ατόμου, εἰς ήν αναφέρονται και ήτις ἐπὶ τέλους εἰνε άνάγκη νά πραγματοποιήσῃ όλας τὰς έννοιās. Ίδὲν λοιπόν ή γνώσις αὕτη ήνε πονηρά και ὀλιγοστή, τότε ή κατέχουσα αὐτὴν κεφαλὴ όμοιάζει προς Γράπεζαν, ής αἱ έπιταγαί εἰνε δεκαπλάσαι τῶν κεφαλαίων, διό και τελευτῶν αναγκάζεται νά χρεωκοπήσῃ.

Ἡ σχολαστικότης γεννᾶται όταν έχῃ τις μικράν πεποδισιν εἰς τὸν ίδιον νοῦν, εἰς ὃν φυσικῶς δέν επιτρέπει τις τότε ν' άνεύρῃ ήμέσις τό ὀρθόν, ἀλλὰ υποτάσσει αὐτὸν εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον και ταῦτον πανταχοῦ μεταχειρίζεται. Ἦτοι πάντοτε ὀρμάται εκ γενικῶν έννοιῶν, κανόνων και αξιωματίων και εἰς αὐτὰ κρέματα έν τε τῷ βίῳ και τῇ τέχνῃ και έν αὐτῇ άκόμη τῇ ήθικῇ άρμονία. Έντεῦθεν εξηγεῖται ή προσήλωσις τῆς σχολαστικότητος εἰς τήν μορφήν, τὸν τρόπον, τήν εκφρασιν και τήν λέξιν, αἵτινες παρ' αὐτῇ αντικαθιστοῦσι τήν οὐσίαν τοῦ πράγματος. (Ο) σχολαστικός μετά τῶν γενικῶν αὐτοῦ αξιωματίων πάντοτε σχεδόν άποτυγχάνει έν τῷ βίῳ, δεικνύεται άφρον, αηδής, άχρηστος, έν τῇ τέχνῃ, δι' ήν ή έννοια εἰνε άγονος, παράγει μόνον άβυσσος, άξεστα και φαῦλα εκτρώματα. Καί έν αὐτῇ άκόμη τῇ ήθικῇ δέν δύναται πάντοτε νά εκτελεσθῇ τό ὀρθόν και δικαίον κατὰ ἀφρητημένα αξιώματα, διότι πολλάκις αἱ πολυειδέες και διάφοροι περιστάσεις άπαιτοῦσιν εκλογὴν τοῦ δικαίου, προσερχομένην ήμέσις εκ τοῦ χαρακτήρος αὐτῶν. — (Οταν ἰδῷς έν ταῖς πολιτικαῖς υποθέσεσιν αναφέρονται δογματικοί, θεωρητικοί, πολυμαθεῖς κτλ., έννοοῦνται οἱ σχολαστικοί, ήτοι άνθρωποι, οἵτινες γνωρίζουσι τὰ πράγματα μόνον in abstracto, ἀλλ' οὐχί in concreto.

Όσημέραι ένισχύεται ή ἰδέα μου, ότι πολύ ὠφελιμότερον ὕδελεν εἶσθαι δια τήν φιλοσοφίαν, εάν εκπαιε τοῦ νά

ήνε επιτήδευμα και τοῦ ν' άντιπροσωπεύηται έν τῷ κοινωνικῷ βίῳ δια καθήγητῶν. Ἡ φιλοσοφία εἰνε τρυφερὸν και εἰσοσμον άνδρος, φυόμενον και υάλλον μόνον εἰς τὸν ελεῦθερον και ὀρεινὸν αέρα, εκφυλιζόμενον δέ και αποθνήσκον δια τῆς τεχνητῆς θεωρείας. Οί άντιπρόσωποι οἱ τοῖς φιλοσοφίας έν τῷ κοινωνικῷ βίῳ αντιπροσωπεύουσιν αὐτὴν ως ἐπὶ τό πολύ άπαράλλακτα όπως ἐπὶ τῆς σκηνῆς οἱ ὑποκριταί τὸν βασιλέα. Μήπως ήσαν οἱ σοφισταί, ός τῶσον κατεπολέμει ο Σωκράτης και εκλεύασεν ο Πλάτων, ἄλλο τι ή καθήγηται τῆς φιλοσοφίας και ρητορικῆς; . . . Αἱ ὕψισται τάσεις τοῦ άνθρωπίνου πνεύματος οὐδέποτε συμφωνοῦσι προς τό επιτήδευμα, διότι ή εὐγενής αὐτῶν φύσις εἰνε αδύνατον νά συναναμιχθῇ μετ' αὐτοῦ.

Τοὺς συγγραφεῖς δυνάμει νά διακρίνωμεν εἰς αερολίθους, πλανήτας και ἀπλανεῖς αστέρας. — Οἱ πρώτοι προσενουσι στείγμαῖον κρότον, άνυφοῦμεν τὰ βλέμματα, άναφω-

ΤΕΧΝΗΤΑ ΟΝΕΙΡΑ.

Κοιμώμενος — έν όνειροις — έχει ο άνθρωπος ίδιον κόσμον, ένῳ άπ' έναντίας έν τῇ εγγρηγόρσει λαμβάνει μέρος εἰς ἱσου τοῖς ἄλλοις ανθρώποις εἰς τὸν κόσμον τῶν αισθησίσεων. Όταν όνειρεύομαι, οὐδεὶς ἄλλος δύναται νά ἴδῃ τό όνειρον, όπερ εἰνός βλέπω, όπως εἰς ἄλλου και εἰνός άγνοῶ τὰς εἰκόνας, αἵτινες παρίστανται εἰς τοὺς ὀφθαλμούς ένός ἄλλου.

Τί συμβαίνει άρὰ γε εἰς τὸν κόσμον τῶν όνειρων, τὸν ὅποιον εκαστος πλάττει δι' έκατόν; Δύναται τις νά εἴπῃ μετά τοῦ Λουκιανοῦ τό δημηρικὸν εκέينو

Οὐδὲς μοι ἐπῆλθεν Όνειρος
ἀμφοσῆην νύκτι

ή εξαρτῶνται τὰ όνειρα από τοῦ έξωτερικοῦ κόσμου, εἰς οὗ αποσπᾶται ο ὑπνώτων δια τῆς παύσεως τῆς ενεργείας τῶν αισθησίσεων, ἅμα ως ἐπέλθῃ κόμπος αὐτῶν;

Περὶ τοῦτου δύναται νά δώσῃ ήμῖν πληροφορίας ή πείρα και ή παρατήρησις. Κατορδοῦντες νά επηρεάσωμεν τήν παρεῖαν τῶν όνειρων δι' έξωτερικῶν επενεργειῶν, δι' ερεθισμῶν ἐπὶ τοῦ ὑπνώττοντος, εξάγομεν τό συμπέρασμα, εάν κατ' αὐτὰς ανακαλυφθῶσιν εμαλότητές τινες, ότι τὰ όνειρα συνέχονται μετά τοῦ συνήθους κόσμου τῆς αντίλήψεως και ότι δέν εἰνε άποκαλύψεις υπερφυσικῶν ενεργειῶν.

Καί πράγματι δια τῆς παρατήρησεως απέδειχθη ότι πολλά όνειρα εἰνε συνέπεια έξωτερικῶν ερεθισμῶν ἐπὶ τῶν ὑπνωττόντων αισθητηρίων ὀργάνων. Κατὰ τὸν ὕπνον εἰνε κεκλεισμένοι οἱ ὀφθαλμοί, οἷτω δέ αἴρεται ή ενεργεια τοῦ έξωτερικοῦ φωτός ἐπὶ τοῦ ἀμφιβληστροειδοῦς χιτῶνος. Έν τούτοις όμως ζωρὸν και αἰφνιδίως ἐπὶ τῶν κεκλεισμένων βλεφάρων πίπτει φῶς δύναται νά διεγείρῃ τό ὀπτικὸν νεῦρον και τήν συνείδησιν. Αἱ άκτίνες τῆς σελήνης, αἱ πίπτουσαι ἐπὶ τοῦ ὑπνώττοντος, γίνονται πολλάκις αἰτία όνειρων, καθ' ᾧ ο κοιμώμενος βλέπει ήλιοφύτους χώρας, θρησκοί δέ νομίζουσιν ότι βλέπουσιν οὐρανίαν δόξαν.

Έξωτερικοί θόρυβοι μη ὄντες άρκούντως ισχυροί, όπως αφυνπλίσου τὸν καθυδόνοντα, προκαλοῦσιν όνειρα, ο ήχος κώδωνος, ο κρότος ὠρολογίου διεγείρουσι τήν φαντασίαν αὐτοῦ.

νοῦμεν „ἀ! κύτταξε!“ και δια πάντος εξηφανίσθησαν. — Οί δεύτεροι, ήτοι οί πλανήται έχουνσι μακροτέρην διάρκειαν. Πολλάκις εκπέμπουσι, καίτοι μόνον ένεκα τῆς εγγύτητός των, μαῖζονα λάμπιν ή οί ἀπλανεῖς και ὑπὸ τῶν εἰδῶν συγχέονται μετά τούτων. Άλλ' έν τούτῳ και οἱ τοῖς ἀναγκάζονται νά κενώσωσι τήν θέσιν, συγχρόνως έχουνσι μόνον δόνειον φῶς και σφάραν ενεργείας περιοριζομένην μόνον εἰς τοὺς συνοδοιπόρους τιν (συγχρόνους). Πλανῶνται και ἀλλοιάσσονται, τό πᾶν εἰς αὐτοὺς εἰνε πορεία διαρκούσα ἐπὶ τινα έτη. Άλλ' οἱ τρίτοι εἰνε άμετάβλητοι, μένουσι προσηλωμένοι εἰς τό στερέωμα, έχουνσιν ίδιον φῶς, δι' άπάσαις τὰς εποχὰς έχουνσι τήν αὐτὴν ενεργειαν μη μεταβάλλοντες ὅψιν ένεκα τῆς τροποποιήσεως τῆς ήμετέρας ἀπόψεως, διότι δέν έχουνσι παράλλαξιν. Αὐτοί δέν άνήκουσιν ὡςπερ οἱ ἄλλοι εἰς έν και μόνον σύστημα (έθνος), ἀλλ' εἰς τὸν κόσμον. Άκριβῶς όμως δια τό ὕψος τῆς θέσεώς των τό φῶς των γίνεται ὅρατόν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς γῆς ως ἐπὶ τό πολύ μετά παρέλευσιν πολλῶν εἰτῶν.

Ο Άλφρέδος δέ Μωρὸ επεχειρήσας εφ' έκαστοῦ πολλά πειράματα, όπως άνεύρῃ τό αποτέλεσμα έξωτερικοῦ ερεθισμοῦ ἐπὶ τοῦ πνεύματος κατὰ τήν διάρκειαν τοῦ ὕπνου, διηγεῖται ότι οἱ κραδασμοί μικρᾶς λαβίδος παρὰ τό οὖς του καθ' ὃν χρόνον εκαιμάτο, προσκάλουν παρ' αὐτῷ όνειρα, καθ' ᾧ ήκουε κώδωνας, θορύβους και συμβάντα τῆς επαναστάσεως. Όσμη άνδρῶν έν τῷ δωματίῳ εὐκόλως προκαλεῖ όπτασίας θερμοκηπίων, κήπων και τροπικῶν χωρῶν. Ο κοιμώμενος νομίζει ότι δέν ὀσφραίνεται, ἀλλ' ότι βλέπει τό εἶσοσμον αντικείμενον και τὰς τούτου άναμνηστικὰς εἰκόνας. Οἷτω π. γ. ή όσμη θυμιάματος προκαλεῖ τήν άνάμνησιν νεκρικῆς εκφορᾶς και ή εὐωδία άρωματικοῦ τινος βουστῶ σωματοποιεῖ τήν φανταστικήν μορφὴν προσώπου, όπερ συνήθως φέρει εφ' έκαστοῦ τήν ὀσμήν ταύτην.

Άλλὰ μεγάλην σπουδαιότητα έχει τό αἶσθημα τῆς ἀφῆς. Όταν κινῶνται τὰ χεῖλη νομίζει τις καθ' ὕπνου ότι αποσπᾶται εκ τοῦ προσώπου του πισσῶδες έμπλαστρον. Ο Ίωνάνης Σουλλὸ ήγέρθη ποτε εκ φοβεροῦ όνειρου με τήν πεποδισιν, ότι εἶχε ψάσει έν τῇ κλίνῃ του ξένην χειρᾶ. Μετά πολλάς ερεῦνας και φοβερᾶς ὑπονοίας εἶπεν, ότι κατέλειτο εἰς τήν δεξιὰν πλευράν και εἶχε δράζει τήν καρπὸν τῆς δεξιᾶς χειρός, ήτις εἶχε καταστῇ άναίσθητος δια τῆς πίεσεως τοῦ σώματος.

Οἱ φυσιολόγοι εξηγοῦσι τό αἶσθημα τῆς καταπτώσεως εἰς βαθύ βάραθρον δια τῆς καθ' ὕπνου αὐτομάτου εκτάσεως τοῦ ποδός. Ταραχαί τῶν άναπνευστικῶν κινήσεων προκαλοῦσι τήν γνωστήν έν όνειρῳ πτῆσιν. Όταν τό στήμα και οἱ βρόχινες βαθέως κοιμημένων ανθρώπων άποφραχθῶσι δια τῶν ὑφασμάτων τῆς κλίνης, γεννᾶται αἶσθημα, ερῶθροισίς τοῦ προσώπου, προσπατοῦσι δέ οἱ ὑπνώττοντες ν' άπορρέψωσι τό καλύμματα. Μετά τήν άφύπνισιν διηγεῖται ο όνειρευθείς, ότι ήσθάνετο εφιάτην ἐπὶ τοῦ στῆθους του ή ότι άγριόν τι ὕλην προσεπᾶλει νά τὸν καταβάλῃ.

Πρὸ πάντων παράδοξος και αξιοσημείωτος εἰνε ιστορία, ήν αφηγεῖται ήμῖν ο Scherner περί ένός νεανίου, όστις ήγάπα μὲν περιπαδῶς νεάνιδά τινα, ἀλλὰ δέν άντηγαπᾶτο ὕπ αὐ-

ἐκκρεμῇ καὶ μετέωρα, ἀμφιβολοῦν πάντοτε ὅσον ἔχοντα καὶ διὰ τοῦτο οὐχὶ πολλῆς καὶ ἰδιαιτέρας μνείας καὶ ἐξετάσεως ἀξίαι, δευτέρου δὲ διότι κατὰ τὰς ἐπισήμους τῆς ἡμέρας τῶν παθόντων τοῦ Κυρίου ἀρροδιώτερον εἶνε νὰ ἐπιμαρτυρήσῃ μὲλλον τὴν ἀφάρτησιν ψυχῆν ἡμῶν παρὰ τὸ φανεῖν καὶ ἐν ἀμνηστίας ᾧ τούτου σῶμα.

Ὁ δὲ τῇ παρατεταμένη εὐκαίᾳ περιστάσεως χιτώνισκος ἐξ ἐριούχου ὑφάσματος χρυσοῦτος καὶ οὐκ ἐστὶν πᾶσι δὴ διὰ τῶν, αἷας συνήθους φέρουσιν οἱ οὐτοὶ. Διὰ τοιούτων τεχνῶν ἐπίσης κοσμεῖται τὸ στήθος, ἡ μέση καὶ αἱ χεῖρες. Οἱ δὲ πεντηκόντος ὑφάσματος κόλποι ἔχουσιν ἑμβλημα ἐκ μεταξῆς.

Ἐν ταῦτοις, ὡς φαίνεται, μέγιστη προσοχὴ καταβάλλεται ἐπιμέλειαν εἰς τὴν μεταρρυθμίσει τῶν πλινθίων. Ὅστις συνευρίσκει νὰ ὑφάνῃ τὴν στολισμὸν τῆς κόμης του, προσπαθεῖ ἐν γένει νὰ ὑπερβῇ καὶ κατὰ τὰ ἄλλα τὸ κοινὸν μέτρον. Οὕτως ἰσχυρίζονται πολλοὶ ἀνθρώποι ἀσχετολάμμενοι εἰς τὴν γνώσιν τῶν ἀθηναισῶν, τῶν ἰδιοτροπῶν καὶ τῆς κατανόητος τῆς ἀνθρωπίνης ἡ μὲλλον τῆς γυναικείας καρδίας. Καὶ ὅμως ἀντιλαμβάνεται τις σχεδὸν νὰ πιστεύσῃ εἰς αὐτοὺς βλέπων τὸ ὄψος τῶν γυναικῶν πλινθίων, οἵτινες εἶνε ἀπὸ τοῦδε προερχομένη διὰ τὴν ἐκρήνῃ τοῦ ἔτους ὥραν. Ἄφ' οὗ δὲ καὶ αὐτὰ τὰ πρότυπα τῶν τελευταίων χειμεριῶν πλινθίων διὰ τοῦ μεγέθους των προκλήσκει τὴν γέλωτα ἡμῶν, πόση μάλιστα γυναικεία καὶ κισσοειδὲς τὸ φαινόμενον εἰς τὴν φαινητὴν τοῦ ἔκρος λάμψιν οἱ μέλλοντες πλινθί, ἐν ᾧ ἐπὶ τοῦ στολισμῶν αὐτῶν, ὃν συνήθως ἀποκαλοῦσιν ἡμέραν, ὃν ἦνε ἐπιστασσομένη παντοειδὴς λαβύρινθος φανερόντων περὶ τῶν. Ἐλπίζω ὅτι ταῦτα δὲν θὰ ᾖνε οἱ πρόδρομοι γυναικείας μανίας, μελλούσης νὰ γενικευθῇ καὶ ἐξούσης τὰ αὐτὰ σχεδὸν ἐλαττωμα, ἃ καὶ τὰ διὰ πολυκρότου πραξιοποιήματα ἃ ἡ Madame Clovis Hague ὅπως δὴποτε τὰ ταῦτα δὲν εἶνε πλέον ἀδύνατα καὶ ἀνατρέφονται κατὰ τὴν τὸ πλινθίον ἐκείνην ἀνατρέπουσαν καὶ μηδὲν σεβόμενῃ ἐπαχύν ἡμῶν. Ἐν ταῦτοις ἴσως ἴσως φαίνεται, φιλικότητος, καὶ ἀπασφάλειας, ἀλλὰ τί νὰ κάμω, ἄφ' οὗ ἤκουσα πολλὰς περὶ τὰ συμμικὰ εἰδήμονας κυρίας, λεγούσας ὅτι τοιοῦτοι πλινθί μετ' ἀναπεπρωμένων περὶ τὸν δικαίον νομίζονται διὰ τὴν ἐλαφρότητα των, ἐν ᾧ ἄλλοι πλινθί ἰσχυρίζονται, ὅτι ὑψηλοὶ πλινθί σημαίνουσιν ἐνίσχυσιν καὶ ἐνδυνάμωσιν τοῦ γένους μας, διότι εἶνε σχεδὸν τῶν ὑψηλῶν, ὅσον καὶ οἱ ἀνδρεῖς καὶ ἀνδρικοὶ πλινθί τοῦ κομψοκομμένου ἀνδρικοῦ κόσμου. Ἀλλὰ καὶ ἂν τῷ ᾖνε οὕτως εἴχε τὸ πρῶτον, ἡμεῖς δὲν ἔπρεπε νὰ θεωροῦμεν αὐτοὺς ἀρμόζοντας

εἰς τὸ μικρότερον καὶ λεπτοφύστερον γυναικῶν πρόσωπον. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅμως, ὅπως εἰς ἕνα τὰ πράγματα, αὐτὸ καὶ ἐνταῦθα αἱ «φοβνίμοι» γυναικὲς θὰ δουλεύωσι νὰ εὐρωσὶ τὴν μέσιν ὁδόν. Εὐτυχῶς οἱ κλεισμένοι πλινθί ἔχουσι πολλὴν μετριώτερον ὄψος, ἰδίᾳ δὲ οἱ ἐκ μέλλωνος τριχάπτου καὶ χρυσογράφου ἐμβλήματος εἶνε λίαν ἀξιούστατοι. Οὕτως λοιπὸν τὸ ὡς παρόρμησι τῶν ἐνδυμάτων σημαίνων ἤδη τρέχοντες ἐξ ἐρίου μέλλει νὰ παρῇ σπουδαῖον πρόσωπον καὶ εἰς τοὺς ἐλαφροὺς πλινθί. Ἐν ᾧ τὸ κύριον σῶμα αὐτῶν θὰ κατασκευάζεται κατ' ὁμοιότητα ἐκ τριχάπτου ἐριούχου, ἐμπροσθεν τοῦ μετωπίου θὰ προεκτείνηται σινδῶν ἐξ ἐκείνου βελούχου, πλαγίως δὲ θὰ ᾖνε προσρηγμένη ἀπὸ τῆς κοσμητικῆς ἐκ ται-

νίας. Σημειώσαντες ὅμως ὅτι οἱ τοιοῦτοι πλινθί ἀρμόζονται μόνον, ὅταν καὶ τὸ ἐνδυματὶ φέρωσι κυρτήν ἐξ ἐρίου τριχάπτου. Ἄλλως ἔχει τὸ πρῶτον ὅσον ἀφ' ἑαυτοῦ μνημονεύοντος μέλλωνος πλινθί ἐκ τριχάπτου. Οὕτοι εἶνε κατὰ τὴν εἰδὴς ἡμετέρας, προσημειωτὸς ἀεὶποτε συντηρητικὴν ἀποδοχὴν τοῦ καθέστευτος, παρὰ ἄλλον καὶ ἐπιβλαβὴ εἰς τὸ πλινθίον τῶν φερουσῶν αὐτοὺς κυρίως ἀντιπολίτευσι. Αὐτὸ εἶνε τῷ ᾖνε τοῦ εὐχάριστον. Ἐν ταῦτοις καὶ οὗτοι ἀρμόζονται ἀποδεχόμενοι πάντα στολισμῶν, ἐν ᾧ περιπέσει ἀποφασίσῃ τοῦτον ἢ κεφαλῇ, ἐφ' ᾧ δὲ ἐνδυνάμωσιν, μέγιστα δὲ δευτέρως ἐξιδιαιτεμένην ἀγάνην πρὸς μικρὰς ἀνδοθέσεις ἐξ ἑαυτοῦ, γαρυφάλλων κλπ.

Ὡς βλέπεις, φιλικότητος μου, οἱ γινόμενοι ἐξοπλισμοὶ εἶνε τεράστιοι, αἱ μεταβολαὶ πηλὴν βεῖς, καὶ αὐτοὶ εὐρηστικῶς εἰς μεταβατικὴν ἐποχὴν. Ἐν ταῦτοις πάντα ταῦτα γίνονται, ὅπως ὅσον ὅσον γέννη ἀξιοπρεπεστέραν ἢ ὑποδοχὴν τοῦ ἐπὶ θύρας ἡδὴ ἔσας, ὅπερ δὲν ἀμφιβάλλω ἔχοντες ἤδη ἐκείνῃ καὶ νὰ καταστή τὸ ὡραϊότερον ἐξ ὅσων μέχρι τοῦδε εἰς τὸν βίον σου ἀπληρώτους.

Ἐρωσ.

ΜΑΤΑΙΟΤΗΣ ΠΕΡΙΕΡΓΟΥ.

ΜΙΚΡΑ ΛΑΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ — κ. Π. Ο.

εἰς Ρένιον. Εὐχριστοῦμεν ἐκ τῶν προτέρων. — κ. κ. Σ. Μ. καὶ υἱὸς εἰς Σέρρας. Πόντες ἐνεργόφωσαν, φυλάδια προεπεστέλησαν. — κ. Δ. εἰς Παρισίους. Διὰ προγενοστέρας ἐπιστολῆς μας ἀνηγγελλόμεν τὴν παραλαβὴν τοῦ ἀντιτύπου ἐκείνου. Καὶ πάλιν Σὺς εὐχριστοῦμεν διὰ τὰς εὐγενεῖς ἐνδαρμόνας Σας. — κ. Χ. Δ. Μ.

εἰς Θεσσαλονίκην. Τὸς νεωτέρους ἐνεργόφωσαν, τοῦ ἄλλου ἐγένετο ἀπείρητος μνεία, καὶ ἐν τῇ παρόντι προστίθεται ὅτι ἐκ παραδρομῆς ἄλλοτε ἐλησμονήθη.

— κ. Γ. Ρ. εἰς Μυτιλήνην. Ἀποστέλλονται διπλάσια τῶν ἀριθμῶν. Συμφωνοῦμεν κατ' ὅσον. — κ. Τ. Δ. Π. εἰς Κέρκυραν. Ἀπαντήσαμεν ταχυδρομικῶς ἐν κερῶν τῷ δέοντι, τὰ φυλάδια ἀπεστέλθησαν πρὸς τοὺς ὑποδεχθέντας.

Θερμὰς εὐχριστίας. — κ. Γ. Δ. Α. εἰς Ἀρμάβη. Ταῦτα δὲν ἐξαργυρῶνται ἐξ ἡμῶν, θὰ ληρῶν ὅμως πρόνοια. — κ. Γ. Π. Μ. εἰς Σύρον. Ἀπὸ τοῦ προηγουμένου ἀριθμοῦ εἴδετε ἐκτελεσθέντων τὴν ἐπιθυμίαν Σας. Τὰ αἰτηθέντα καὶ ἀποσταλέντα ἐλάμβετε ἤδη βέβαια. — κ. Α. Ι. Ζ. εἰς Μυτιλήνην. Ἀντίφωρ ἡ ἐπιστολὴ ἀπαντῶμεν βραχύτερον. — κ. Γ. Ε. εἰς Κων/πολιν. Συμβαίνει ἀκριβὲς τὸ ἀντιθέτον, εἰσπράττονται δηλ. πρὸ τῆς ἐνάρξεως.

— κ. Κ. Δ. εἰς Ὀλόκληρον ἔπος δὲν εἶνε δυνατόν νὰ καταχωρηθῇ. Ἄν ἐκδοθῇ εἰς ἰδιώτερον τόμον, γίνεται τότε μνεία αὐτοῦ, ἢ πρέπουσα ἐκνοεῖται. — κ. Σ. Κ. εἰς Ἀθήνας. Κατὰ τὸ σύστημα τῶν κλεισμένων σπουδαστῶν. Τοιαῦται ἀπλοποιήσεις χαρακτηρίζονται τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς. — κ. Δ. Σ. εἰς Ἀθήνας. Τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως ἐκείνου τὰ ῥάσσει τὰ νεῦρα, ἢ εὐνοίῃ δὲ σύμπτωσις μεταπέθει τοὺς περιέργους. Ἄλλως οὐδεὶς ὑπάρχει τρόπος νὰ χρησιμοποιηθῇσι λαμπραὶ σελίδες, ἃς δὲν ἴσχυται νὰ ρίψῃ εἰς τ' ἀνδραγαθὸν οὐκ ἔστιν ἀποδότης. Τοῦτο θὰ ἀπολογίσωσιν οἱ ἐργασίοντες σοβαρῶς εἰς τοιαύτας μελέτας καὶ ἄνευ προκαταλήψεων περὶ τοιαύτων ζητημάτων κρινόντες.

Εκδόσεις Π. Δ. ΖΥΓΟΡΗΣ.

Τύπος Dör & Hornemann, Ἱ. Δ. Δ. Ζ. — Χάγκες ἢ τῆς Neue Papiermanufaktur, Ἱ. Δ. Ζ. — Αἰδάνη Frey & Soning, Ἱ. Δ. Ζ.